

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS – VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	2
II. A MEGYEI KÖNYVTÁR 2009. ÉVI GAZDÁLKODÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE	5
II.1 Személyi kiadások	7
II.2 Állományfejlesztés	7
II.3 Beszerzések, üzemelés, fenntartás.....	8
II.4 Tárgyi eszközök.....	8
II.5 Pályázati források	9
II.6 Működési bevételek alakulása.....	9
III. A MŰKÖDÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI, KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS	10
IV. TÁRGYI, TECHNIKAI FELTÉTELEK ALAKULÁSA	11
V. TERÜLETELLÁTÁSI – MÓDSZERTANI TEVÉKENYÉG A MEGYEI KÖNYVTÁRBAN	11
V.1 Könyvtárellátási szolgáltató rendszer a megyében – kistérségi könyvtári ellátás.....	12
V.2 Rendezvények, szakmai programok	13
V.3 Egyebek	13
V.4 Szakfelügyelet	18
VI. ÁLLOMÁNYMENEDZSMENT	20
VI.1 Az állomány alakulása	20
VI.2 Az állományfeldolgozás, feltárás adatai	21
VII. FORGALMI ADATOK – A KÖNYVTÁRHASZNÁLAT MUTATÓI	22
VII.1 Érvényes regisztrációval rendelkező használók	22
VII.2 Könyvtárlátogatások – Könyvtárhasználatok.....	23
VII.3 Helyben használt dokumentumok	25
VII.4 Könyvtárközi kérések.....	26
VIII. SZAKMAI ÉS TÁRSADALMI KAPCSOLATOK, MENEDZSMENT	28
IX. AZ EGYES SZAKMAI TERÜLETEK BESZÁMOLÓI	30
IX.1 Állomány-nyilvántartó és feldolgozó osztály	30
IX.2 Olvasószolgálat.....	32
IX.2.1 Gyermekkönyvtári tevékenység	35
IX.2.2 A Helyismereti részleg tevékenysége.....	38
IX.2.3 A Zenemű- és hangtár tevékenysége.....	40
IX.2.4 Nyelvi különgyűjtemény – Nemzetiségi ellátás.....	41
IX.3 A rendszergazdai feladatok, az információs kommunikációs technológiai háttér alakulása ..	41
X. RENDEZVÉNYEINK 2009-BEN.....	43

I. BEVEZETÉS – VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

2009. évben a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár működési feltételeihez a fenntartói támogatás mértéke jelentősen csökkent, de a bevezetett megszigorítások következtében a napi munkamenetet, a szolgáltatások biztonságát megőriztük. Szigorú intézkedésekkel, új, fizetős szolgáltatások bevezetésével, pályázati források bevonásával igyekeztünk a zavartalan működést biztosítani.

Pénzügyi kondíciónk az eredeti előirányzatnak megfelelően alakult. Az épület üzemeltetése a növekvő árak, valamint az infláció ellenére nagy odafigyeléssel biztosítható volt, a költségvetés felhasználása időarányosan alakult.

Országos viszonylatban is eredményesnek mondható az az együttműködésen alapuló projekt, melynek eredményeként **175.992.494,- Ft támogatás** érkezik az elkövetkező másfél évben a megyébe. Az országban mindössze 7 megyei könyvtár által vezetett konzorcium indult eredményesen a **TIOP** és **TÁMOP** pályázaton, s a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár által vezetett konzorcium e szűk csapatban szerepel. E pályázatok a szakmai fejlesztéseken túl lehetőséget teremtenek az érintett kistérségekben a lakosság életminőségének javítására, a digitális és információkeresési kompetenciák kialakítására és elmélyítésére, a minőségi szolgáltatások (eKözigazgatás, e-learning stb.) kényelmes, a lakóhelyhez közeli vagy akár otthoni elérésére is. A megye több könyvtárával, megyei fenntartású intézményével és önkormányzatával közösen megvalósuló fejlesztési projektek és pályázatok eredményei a Megyei Könyvtárban, valamint a megye több kistérségében, városi könyvtárában, illetve a megyei fenntartású közintézmények könyvtárában (Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati és Közművelődési Intézet, Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság, Abaújszántó, Halmaj, Mezőcsát, Ózd, Sárospatak, Sátoraljaújhely) jelentkeznek. Közvetlenül több mint 300 ezer embert érint, de valójában a megye egész lakosságának információs és könyvtári ellátását helyezi magasabb szintre.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár részesedése e két pályázatból 103.217-716,- Ft, melynek egy része a megyei ellátás egészét érintő informatikai eszközbeszerzésre és szolgáltatás fejlesztésre kerül felhasználásra.

Az országos könyvtári rendszerben egyik kiemelt szolgáltatóként vagyunk jelen. Az **Országos Dokumentum-ellátó Rendszer** tagjaként jelentős számú könyvtárközi kérést elégítettünk ki eddig is, e téren további növekedést tapasztaltunk. A hozzánk érkező kérések száma több, mint 1000 darabbal emelkedett az előző évhez képest, s a teljesített kérések aránya 96 % volt.

Az ODR szolgáltatáshoz az ágazati támogatás biztosít fedezetet. Az év első felében több mint 3,5 millió Ft értékben vásároltunk dokumentumokat, s a dokumentumküldés postaköltségét (880 e Ft) is sikerült kigazdálkodnunk az előző év támogatási keretéből. Az előző év forgalmi adatai alapján, valamint a Megyei Könyvtár állománygyarapítási adatait figyelembe véve növelte a támogatást az ágazati minisztérium, s erre az évre már 5 400 000,- Ft támogatást kaptunk az ODR szolgáltatás bonyolításához. A támogatás felhasználása folyamatos volt, elsősorban a képzésben, továbbképzésben hasznosuló szakirodalom kellő példányszámú beszerzésére törekedtünk, de a klasszikus és kortárs szépirodalom időtálló alkotásai is jelentős számban ennek a forrásnak köszönhetően kerültek állományunkba.

Intézményünk az ODR mellett még egy országos szolgáltatás aktív résztvevője. Konzorciumi tagként veszünk részt a **MATARKA adatbázis** építésében, mely egy olyan országos szakajtó-figyelésre alapozott tartalomjegyzék szolgáltatás, amelyre további szolgáltatások építhetők.

A 2009-ben fenntartói jóváhagyással újra megkötött kistérségi ellátási szerződéseink további feladatokat, ugyanakkor további bevételeket is jelentenek az intézmény számára. A Miskolci Többcélú Kistérségi Társulással kötött szolgáltatási szerződés keretében 2009-ben már 24 település könyvtári

ellátását végeztük. Ennek keretében a szolgáltató helyek könyvtárosaival közösen végeztük az állomány gyarapítását, állományba vettük és feldolgoztuk a beszerzett dokumentumokat a Megyei Könyvtár által használt integrált rendszerbe, s gondoskodtunk a dokumentumok kiszállításáról is. Feladataink közé tartozott a könyvtárak szakmai munkájának koordinálása, a rendezvény és programszervezés. Az idei évben tovább bővültek a feladataink, hisz tanácsot adhattunk, közreműködhattunk a települések könyvtáraiban még hiányzó bútorok és egyéb berendezési tárgyak megvásárlásában is.

A korábbi év gyakorlatának megfelelően szolgáltatás-megosztási szerződés keretében támogatjuk az Abaúj-Hegyközi kistérség könyvtári ellátását, végezzük a dokumentumok beszerzését, feldolgozását. Jelentős változás, hogy az abaújszántói Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár a már meglévő 12 települése mellé vállalta a gönci Városi Könyvtárhoz tartozó települések ellátását is. Így ebben az évben huszonegyre nőtt az általa ellátandó települések száma, vele ennek megfelelően írta alá könyvtárunk a 2009-es évre szóló Szolgáltatás-megosztási szerződést.

A megyei könyvtárak törvényben előírt, speciális feladata a megye könyvtári ellátásának koordinálása, a különböző könyvtártípusok közötti együttműködések kezdeményezése, a tanácsadás és az operatív segítségnyújtás is a megye valamennyi települési könyvtárát illetően, melynek igyekeztünk maradéktalanul eleget tenni.

Az érintett kistérségekkel és településekkel kötött megállapodás, a pénzügyi kereteket és feltételeket meghatározó és szabályozó támogatási szerződés megfelelő tartalommal és időben aláírásra került, így a vállalt feladatok ellátására a pénzügyi fedezet rendelkezésre állt. A két kistérségi szerződés alapján kapott szolgáltatási díjazás az elmúlt év elején vásárolt Opel gépkocsi részleteinek fizetésére és üzemeltetési költségeire, valamint a könyvtárosok kiszállási díjaira biztosított fedezetet.

Terveinknek megfelelően ebben az évben megkezdtük a mozgókönyvtári ellátásban részt vevő települések teljes állományának feldolgozását, **online visszakereshetővé tételét** a Megyei Könyvtár katalógusán keresztül. Ebben az évben négy település, Sajópetri, Sajópálfala, Sajósenye és Kisgyőr könyvtári állományát sikerült feldolgoznunk, s a megkezdett munkát a jövőben is folytatni kívánjuk.

A területellátási – módszertani munka egyéb területei a tervezettnél megfelelően alakultak, az együttműködések a megye több városi könyvtárával, illetve szolgáltató könyvtárával megerősödtek. Újabbak kialakításával is igyekeztünk megyei központi szerepkörünket megerősíteni, módszertani és konkrét segítségnyújtással támogatni a hátrányos helyzetű települések, valamint a megyei fenntartású intézmények könyvtárait. Lezárult a Büntetés-végrehajtási Intézetek könyvtárainak idei évi állománygyarapítási pályázata, melynek során több száz dokumentumot juttattunk az érintett intézetek fogva tartottai részére, támogatva az ott folyó nevelő – oktató munkát.

Számos szakmai és közönségprogram, kulturális és olvasásnépszerűsítő rendezvény került megszervezésre, melyek - kapcsolódva az országos programokhoz - gyakorlatilag lefedték a megye egészét. Ezeknek a programoknak a pénzügyi fedezetét csakúgy, mint más regionális és országos kötelezettségeink ellátását külső források, pályázatok biztosították.

Együttműködésünk a Miskolci Egyetem Könyvtárával, valamint Miskolc város könyvtáraival kiegyensúlyozott, a kölcsönös érdekek figyelembevételén alapul.

Határon túli kapcsolatainkat ápoljuk, együttműködésünk kiegyensúlyozott.

A Megyei Könyvtár feladatkörébe tartozó, a megye települési könyvtárainak szakmai ellenőrzését jelentő **szakfelüyeleti vizsgálatok** és **utóvizsgálatok** folyamatosan zajlottak. 2009-ben 10 városi könyvtár minőségi szakfelüyeleti, valamint 20 községi könyvtár, illetve községi könyvtári szolgáltató hely utóvizsgálatát végeztük el. Ennek keretében áttekintettük a törvényes működés feltételeit, javaslatokat fogalmaztunk meg a működés rendjére, alapidokumentumaira vonatkozóan a fenntartó és a könyvtárak számára egyaránt.

A törvényben előírt feladatunkat 2009-ben is elláttuk, összegyűjtöttük a megye könyvtárainak statisztikai adatait, s továbbítottuk az országos nyilvántartás számára.

Az **állománygyarapítás és az állomány gondozása** - mely szolgáltatásaink alapja -, folyamatosan, a pénzügyi kondíciónk függvényében kiszámíthatóan zajlott. A költségvetésben biztosított keretösszeg

mellett jelentős forrást jelentett a gyarapítás folyamatában az ODR, valamint az érdekeltségnövelő támogatás, s a nemzetiségi könyvtári ellátás biztosítására is érkezett egy csekély összeg az intézmény számlájára.

A könyvek, hangoskönyvek beszerzésére vonatkozó közbeszerzési eljárás lezárult, a nyertes Könyvtárellátó Nonprofit Társasággal a szerződéskötés megtörtént. A szolgáltató a kistérségi normatívával megemelt beszerzési keretünkre 28-30 % kedvezményt biztosít, mely ilyen formában gazdaságosabb vásárlást tesz lehetővé, mint a könyvesbolti beszerzés.

2009-ben az állományba vett könyvek, hangoskönyvek, zenei, elektronikus és egyéb dokumentumok csoportos leltárkönyvi értéke 24.559.625,- Ft. A kurrens folyóiratok beszerzésére 8.130.000 Ft-ot utaltunk át. A rendelkezésre álló összegből – 18.038.000 Ft – 9.484 db dokumentumot vásároltunk, az ajándékok, kötelempéldányok útján további 2.959 db dokumentum került az állományba, mely így 2009-ben összesen 12.443 db dokumentummal gyarapodott.

Ebből a Miskolci Kistérség számára beletárolt dokumentumok értéke 8.744.959 Ft. Az Abaúj-Hegyközi kistérség települései részére – önálló adatbázisban – 2.678.677 Ft értékben gyarapítottunk könyveket és egyéb dokumentumtípusokat. A kistérségek számára megrendelt folyóiratok értéke 3.822.642 Ft volt.

Az állománygyarapítás során messzemenőig törekedtünk arra, hogy az olvasói elvárások, a gyűjtemény teljessége mellett a gazdasági szempontok is érvényesüljenek. Miután a közbeszerzési eljárás viszonylag hosszan elhúzódott, élhattünk a könyvesbolti vásárlás lehetőségével is. Ez a forma az újdonságok gyorsabb beszerzését eredményezi, de jelentősen megnő az élőmunka ráfordítás mértéke, s több esetben a kedvezmények sem érik el a KELLÓ-nál kiköthető mértéket.

Az újdonságok gyorsabb beszerzése mellett figyeltünk a zenei CD-k, a DVD-n megjelenő filmek iránt megnövekedett igényre.

Továbbra is kiemelt figyelem kísérte az állomány retrospektív feldolgozását, törekedve a hozzáférés kiteljesítésére. Jelenleg a teljes állomány közel felének bibliográfiai adatai elektronikusan elérhetőek, s a különlegességnek számító kottaállomány szinte egésze kereshető akár az otthoni számítógépről is.

Nem hanyagoltuk el az állomány fizikailag elhasználódott, tartalmilag elavult részének kivonását, s folytattuk a Központi raktár állományának revízióját, a kölcsönözhető állományrész tartalmi frissítését is.

A Megyei Könyvtár **szolgáltatásai** iránt továbbra is jelentős érdeklődés mutatkozik, erre utalnak a könyvtárhasználatot reprezentáló forgalmi adatok. 2009-ben 19.578 fő rendelkezett érvényes olvasójeggyel, amely a korábbi évekhez képest növekedést jelent. Jelentősen nőtt az újonnan beiratkozók és a könyvtári tagságot megújítók száma is.

A könyvtárhasználati szokások szinte gyökeres átalakulása érhető tetten a statisztikai adatokat mélyebben elemezve, de az is tükröződik, hogy milyen jelentős fejlesztések valósultak meg a könyvtárban az elmúlt években. Ma már nem kell bejönnie a könyvtárba azért az olvasónak, hogy a lejárt határidejű kölcsönzéseit meghosszabbítsa és arról is az otthoni gépe előtt tud tájékozódni, hogy az általa keresett mű megtalálható-e gyűjteményünkben, jelenleg hozzáférhető-e vagy kölcsönzés alatt áll. Vagyis egyre inkább a 24 órán át elérhető elektronikus szolgáltatások kerülnek előtérbe. Jelentősen megemelkedett a távhasználatok száma, amely 2009-ben közel 270 ezer volt. Csökkent a kölcsönzések, nem úgy a kölcsönzött dokumentumok illetve a személyes látogatások száma, de ez az olvasói szokások és fejlesztések természetes eredője. Digitalizálási tevékenységünk eredményének is köszönhető, hogy jelentősen megnőtt internetes szolgáltatásaink iránt az érdeklődés és a könyvtárközi kölcsönzés keretében is látványosan nő az elektronikusan továbbított kérések száma.

Szeptembertől életbe lépett az új Könyvtárhasználati szabályzat, mely nem csak új szolgáltatások bevezetését jelenti, de módosult az egyes szolgáltatások díjtétele, egyszerűsödött a kölcsönzés adminisztrációja is.

Programjaink, szolgáltatásaink népszerűsítése érdekében folyamatos és kiegyensúlyozott kapcsolatot ápoltunk a médiákkal, tevékenységünkről, programjainkról a helyi sajtó mellett az országos szaksajtóban is tudósítottak.

Az évente ismétlődő, hagyományos könyves ünnepek, mint pl. a Magyar Kultúra Napja, a Költészet Napja, valamint az Ünnepi Könyvhét keretében több, jelentős rendezvényre, könyvbemutatóra, alkotó-befogadó találkozóra került sor. Egyre nagyobb népszerűségnek örvend a tavasszal megrendezett Internet Fiesta rendezvénysorozata, s a gyermeknapi programsorozatunk is. Az Internet Fiesta keretében szervezett sikeres programjainkért az idén már negyedik alkalommal vehettük át a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság és az IKSZ elismerő oklevelét.

Az Ünnepi Könyvhétet megelőzően 24 órás felolvasásra vártunk ismert és kevésbé ismert személyiségeket, valamint a könyvtárhasználó közönséget. Május 29-30-án második alkalommal szerveztünk nagyszabású programsorozatot az olvasás, az irodalom és a könyvtár népszerűsítése érdekében. Könyvbemutatókra, az alkotókkal való személyes találkozásokra került sor szervezésünkben nemcsak a megyeszékhelyen, de több megyei településen, városban és községben egyaránt.

Irodalmi, művelődéstörténeti sorozataink állandó érdeklődésnek örvendenek, finanszírozásuk gyakorlatilag csak pályázati forrásból történik.

Gyermekkönyvtárunk az idei évben már negyedik alkalommal hirdette meg nyári napközis táborát, kikapcsolódást és élményszerzést biztosítva több alsó tagozatos gyermeknek.

A megyei könyvtárak feladatai között kiemelt hangsúlyt kap a megyében működő könyvtárak közötti együttműködés szervezése, s az országos hatókörű pályázatok és programok koordinálása, az országos érdekképviseleti szervek által generált programok megyei szintű szervezése. E téren intézményünk és megyénk is sajátos helyzetben van, hisz a megye nagysága miatt jelentős feladat hárul ránk.

A rendezvényszervezés mellett nagy hangsúlyt fektetünk a felhasználóképzésre, s a helyi képzési programok mellett több településen is ellátjuk ezt a feladatot. Az idei évben a miskolci kistérség 8 településén is – Arnótón, Sajópálfalán, Kisgyőrben, Radostyánban, Bükkszentkeresztben, Berzéken, Gesztelyben és Parasznyán -, egyenként 20 órában tartottunk foglalkozásokat.

Pályázati tevékenységünk és a központi támogatások eredményeként 2009-ben 119.471.716,- Ft összegben sikerült az informatikai eszközpark megújításához, rendezvény- és programszervező tevékenységünkhöz, valamint szolgáltatásfejlesztő elképzeléseinkhez forrást szereznünk. A Nemzeti Kulturális Alap, a Balassi Intézet, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés Mecénás Alapja mellett jelentős támogatás érkezett az Európai Unió pályázatoknak köszönhetően is. Ez utóbbi pályázatok olyan jelentős fejlesztéseket (infrastrukturális és szolgáltatási) jelentenek, melyek új alapokra helyezhetik a könyvtári ellátást a megyében és hathatós segítséget tesznek lehetővé a megye hátrányos helyzetű településeinek élők számára is.

Szakmai együttműködéseinket a megye könyvtári ellátásának fejlesztése érdekében folyamatosan ápoljuk, az együttműködési kört bővítjük. A megyei szakemberek továbbképzése érdekében működtetjük szakmai műhelyeinket, támogatjuk a szakmai egyesületek munkáját is. A szakmai tájékozódást, információszerzést elősegítő rendezvények közös szervezésére törekszünk, gyakran kihelyezve programjainkat a megye egy-egy településére, kistérségébe.

Összességében megállapítható, hogy eredményes és nagyobb problémáktól mentes évet zártunk.

II. A MEGYEI KÖNYVTÁR 2009. ÉVI GAZDÁLKODÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Az intézményi gazdálkodás alapvető irányát 2009-ben a következő tényezők határozták meg:

- A jelentős forráscsökkenés miatt takarékosági intézkedések megtétele,
- a kiegyensúlyozott működés feltételeinek megteremtése,
- a szakmai feladatokhoz a szükséges pénzügyi fedezet biztosítása,

- a szakmai terület munkatársaival együttműködve további források bevonása a működési feltételek és a megye könyvtári ellátásának javítása érdekében,
- a könyvtárba látogató közönség minőségi szolgálata,
- a költségtakarékos gazdálkodás és munkaszervezés, valamint
- a szabályszerű, törvényes működés biztosítása.

2009. évi eredeti kiadási előirányzat	244.866 e Ft
A módosított előirányzat	334.361 e Ft
A teljesítés	301.631 e Ft
A teljesítés %-a	90,22 %
Saját bevételi előirányzata	16.820 e Ft
Módosított saját bevételi előirányzat	23.822 e Ft
A teljesítés	22.468 e Ft
A teljesítés %-a	95 %
Átvett pénzeszközök módosított előirányzata	44.643 e Ft
A teljesítés	47.172 e Ft
A teljesítés %-a	105,6 %
Önkormányzati támogatás eredeti előirányzata	228.046 e Ft
Módosított előirányzat	239.159 e Ft
A teljesítés	208.833 e Ft
A teljesítés %-a	87,32 %
Pénzmaradvány módosított előirányzata	26.737 e Ft
A teljesítés	26.737 e Ft
A teljesítés %-a	100 %

Összességében az engedélyezett előirányzatok alapján

	Engedélyezett eredeti előirányzat (e Ft)	Módosított előirányzat (e Ft)	Teljesítés (e Ft)	%-ban
Bevétel	244.866	334.361	305.210	91,29 %
Kiadás	244.866	334.361	301.631	90,22 %

Eredeti előirányzatunkat a pénzmaradvány, az érdekeltség-növelő támogatás, a szervezett képzés, a Mecénás pályázat által nyújtott támogatás, az illetmény kiegészítésére biztosított összeg támogatása és az átvett pénzeszközök összege módosította.

Pénzmaradvány	24.840 e Ft
Illetmény kiegészítés	6.384 e Ft
Érdekeltség-növelő támogatás	4.335 e Ft
Szervezett képzés	780 e Ft
Mecénás Alap	200 e Ft
Átvett pénzeszköz	46.550 e Ft
Saját bevételi többlet	7.002 e Ft
Összesen	90.081 e Ft

II.1 Személyi kiadások

A 2009. évi költségvetés az intézmény létszámát 78 főben határozta meg. A 78 főből 57 fő a szakmai munkavállaló, 21 fő a gazdasági, műszaki, kiegészítő állományhoz tartozik. Nyugdíjazás miatt 4 fő munkaviszonya szűnt meg 2009. december 31-én, helyükre új munkavállalókat eddig a Fenntartó utasításának megfelelően nem alkalmaztunk.

A személyi juttatások előirányzata	167.995 e Ft
A felhasználás	158.168 e Ft volt.
A teljesítés	94,15 %-os aránnyal zárult.

2009-ben megszűnt a 13. havi illetmény, helyette kereset kiegészítés került elszámolásra a következők szerint. 2009. I. félévében minden dolgozó részesült havonta bérének 1/12-ted részében, maximum 15.000,- Ft összeghatárig. A II. félévtől 150.000,- Ft összeghatárig bérarányosan. A fölötte lévők nem részesültek kereset kiegészítésben. Összességében éves szinten 3.321 e Ft került kifizetésre. 2009-ben a soros lépés 127.800Ft/hó lett felhasználva. További bérfejlesztésre nem került sor.

A munkavállalóknak juttatásként étkezési utalványt biztosítottunk éves szinten 72.000 Ft/fő értékben.

A bővülő szolgáltatásokból adódó többletfeladatok ellentételezésére és a minőségi munka differenciálására nincs lehetőségünk. A nyelvpótlékot 2009-ben visszavontuk. Az egészségügyi pótlékot minden jogosult dolgozó részére biztosítottuk.

A jubileumi jutalomra 4.657 e Ft volt előirányozva a költségvetésben, a tényleges nyugdíjazások miatt a felhasználás 4.607 e Ft volt. A maradvány 50 e Ft, ami pénzmaradványként elvonásra kerül.

		Tényleges létszám	Engedélyezett létszám
Az intézményi átlagbér a kereset kiegészítéssel együtt			
2009. évben	182.228,- Ft	70 fő	78 fő
szakdolgozóké	199.787,- Ft	53 fő	57 fő
gazdasági, műszaki, kiegészítő munkatársaké	127.484,- Ft	17 fő	21 fő

Az egyéb, személyi jellegű kifizetések jelentősebb része pályázati tevékenységünkkel, az elnyert forrásokból szervezett programokkal, továbbá oktatási tevékenységünkkel kapcsolatosak.

II.2 Állományfejlesztés

2009-ben az állomány gyarapítására nettó 29.858 e Ft-ot fizettünk ki az alábbi megoszlásban:

Könyvbeszerzésre	17.818 e Ft + ÁFA
Folyóirat beszerzésre	8.350 e Ft + ÁFA
Egyéb dokumentum vásárlására	3.690 e Ft + ÁFA

2009-ben 4.335e Ft érdekeltség-növelő támogatást kapott az intézmény, melyet folyóirat beszerzésre használtunk fel. A 2009. évi ODR támogatás a növekvő, teljesített könyvtárközi kérések eredményeként 5.400.000 Ft lett, melyből 4.500 e Ft-ot dokumentum-beszerzésre tervezünk fordítani, 900 e Ft szolgáltatási költségre került kifizetésre. A Miskolci Kistérség dokumentum-ellátásához 12.000 e Ft, az Abaúj-Hegyközi Kistérségből pedig 3.420 e Ft érkezett dokumentum-beszerzésre.

A dokumentumok beszerzése közbeszerzés keretében, a 2009. évi közbeszerzési eljárást követően a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-vel megkötött szerződés alapján történik.

II.3 Beszerzések, üzemelés, fenntartás

Anyagbeszerzésre ebben az évben 2.596 e Ft-ot fordítottunk. Az előző évihez viszonyítottan nagyobb mértékben csökkent a felhasználás, részben a megtakarítási intézkedéseknek köszönhetően, részben azért, mert a másoláshoz bérelt gépeket használtunk és a szükséges anyagot részben a szerződő fél biztosította.

2007. év végén a dokumentumok védelme érdekében biztonsági kaput állítottunk üzembe. A kapuhoz 2009. évben is folyamatosan címkét kellett beszerezniük, melynek a költsége szintén itt jelenik meg. A kistérségi könyvtári ellátáshoz szükséges anyagok költsége szintén megnövelte az anyagbeszerzésre fordított keretünk összegét. A Miskolci Kistérség biztosította az ügyvitelre fordított költségek fedezetét. Az épület karbantartására, átalakításokra, valamint egyéb üzemeltetési, fenntartási, szolgáltatási, kommunikációs kiadásokra összesen 14.543 e Ft-ot fordítottunk ebben az évben.

Folyamatos szerződés alapján üzemeltetjük:

- a számítógépes rendszerünket,
- a lifteket,
- a telefonközpontot,
- az épület biztonsági rendszerének távfelügyeletét,
- a munka- és tűzvédelmi feladatok ellátását.

2009. szeptemberétől megszüntettük a napközbeni vagyonvédelmet.

A Megyei Közgyűlés Elnökének engedélye alapján részletfizetési konstrukcióban 2007-ben megrendeltünk 1 db Opel Zafira gépkocsit. A gépkocsit 2008 januárjában kaptuk meg, helyeztük üzembe és aktiváltuk 4.890 e Ft értékben. 2009. évben folyamatosan fizettük a törlesztő részleteket és annak kamatait. A gépkocsi 2009. decemberében tehermentesen a tulajdonunkba került.

Energiafelhasználásunk alakulása

Villamos energia költségünk	4.558 e Ft
A távhőszolgáltatás díja	7.569 e Ft volt.

Az előző évhez viszonyítva mindkét szolgáltatás költsége csökkent. Ez egyrészt a szigorú takarékosági intézkedésünknek köszönhető.

2009. évben kis értékű eszközök beszerzésére összesen 1.912 e Ft-ot fordítottunk.

Beszerzésre kerültek:

- szoftverek 75 e Ft értékben,
- számítástechnikai eszközök 542 e Ft értékben,
- könyvtári berendezések, bútorok, ruhatári szekrények 1.313 e Ft értékben.

A beszerzéseket egyrészt a költségvetésből, másrészt átvett pénzeszközökből fedeztük.

II.4 Tárgyi eszközök

A tárgyi eszközbeszerzést átvett pénzeszközökből, pályázati forrásokból valósítottuk meg.

Beszerzésre került:

- 1 db számítógép
- 2 db laptop
- 1 db videó megfigyelő rendszer
- Régi Könyvek Tára kialakítása 3.326 e Ft.

A könyvtár könyvkötészetében 652 könyv kötését, 53 újság, folyóirat javítását végeztük el az év folyamán. Ezek túlnyomó többsége belső megrendelés.

A kötetben jelenleg 2 fő munkatárs dolgozik, a szakmai programokhoz szükséges meghívókat,

borítókat, valamint az olvasójegyeket is itt készítik. Munkájuk nélkülözhetetlen a rendezvényszervezésben, a kiállítások kivitelezésében, a belső információs eszközök előállításában.

A könyvtár reprográfiai műhelyében meghívókat, szóróanyagokat, olvasójegyeket, tanfolyami anyagokat készítettek és másolásokat végeztek. A másolást olvasóink részére a könyvtár nyitvatartási idejében biztosítottuk. Az olvasói másolatok száma 50.450 oldal volt, de jelentős a belső felhasználás is, mely a sokrétű szakmai munkával, a megnövekedett terület-ellátási feladatokkal és az intenzív PR tevékenységgel függ össze.

II.5 Pályázati források

Kiemelten kezeltük pályázati tevékenységünket 2009-ben is. Ebben az évben 12 önálló pályázat benyújtására nyílt lehetőségünk, melyből 11 pályázat részesült támogatásban. A megítélt támogatások összege 2009-ben 109.736.716,- Ft volt.

A pályázati források lehetőséget biztosítanak technikai, tárgyi fejlesztésekre, szakmai programok megvalósítására, így nélkülözhetetlenek szakmai munkánk során. Kiadványaink megjelentetését is pályázati forrásokból finanszíroztuk.

II.6 Működési bevételek alakulása

Saját bevételi előirányzatunkat 95%-on teljesítettük.

Módosított előirányzatunk 23.822 e Ft,
a teljesítés 22.468 e Ft lett.

Alaptevékenységünk keretében végzett szolgáltatásaink eredményeként az alábbi bevételek keletkeztek:

Beiratkozási, késedelmi díjból	6.689 e Ft
Gyorsmásolásból	614 e Ft
Internet használat, fax	713 e Ft
Kiadvány értékesítés	4 e Ft
Nyomdai, kötészeti munkából	173 e Ft
Számlázott ÁFA	2.220 e Ft
Kapott kamat	206 e Ft
ÁFA visszatérítés	7.698 e Ft
Költségtérítés egyéb	342 e Ft
Készletértékesítés	2 e Ft
Alkalmazotti térítések	186 e Ft
Bérleti díj bevétel	952 e Ft
Egyéb sajátos bevétel	2.673 e Ft
Összesen:	22.468 e Ft

2009. évi átvett pénzeszközök alakulása:

Működési célú elkülönített állami pénzalapokból Pályázatokból	13.141 e Ft
Működési célú, támogatás értékű bevétel központi költségvetési szervtől	1.367 e Ft
Működési célú, támogatás értékű bevétel többcélú kistérségi társulástól Miskolc, Abaújszántó	30.880 e Ft
Államháztartáson kívüli működési célú átvett pénzeszköz Gyermektáboroztatás	350 e Ft
Államháztartáson kívüli egyéb vállalkozástól Internet Fiesta Könyvheti újság támogatása	240 e Ft
Összesen:	45.978 e Ft

Össességében a bevételi előirányzatunkat teljesítettük, de a bevétel több, mint 50%-át az ÁFÁ-val kapcsolatos bevétel, valamint az egyéb sajátos bevétel teszi ki.

Kistérségi könyvtári ellátás

Kistérség	Beérkezett összeg	Felhasználás			
		dokumentum	Szolgáltatás, rendezvény	Bútor	Feladatellátás
Miskolci	Állománygyarapítás	12.035 e Ft			
	Ügyvitelre		500 e Ft		
	Rendezvényre		1.206 e Ft		
	Bútor			3.000 e Ft Száll. szerződés	
	Feladatellátás				7.200 e Ft
Abaúj- Hegyközi	Állománygyarapítás	3.830 e Ft			
	Feladatellátás				3.150 e Ft
Összesen	30.880 e Ft	15.455 e Ft	1.701 e Ft	3.000 e Ft	10.350 e Ft

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár gazdálkodásában a működési feltételekhez az önkormányzati forrás jelentősen csökkent. A napi munkamenetet, a szolgáltatások biztonságát megőriztük. Nagyon szigorú intézkedésekkel, új fizetőssé szolgáltatások bevezetésével, jelentős pályázati források bevonásával sikerült a zavartalan működést biztosítani.

A kedvező pályázati eredményeknek (TÁMOP, TIOP) köszönhetően jelentős fejlesztéseket indítottunk el, mely alapjaiban fogja pozitív irányba befolyásolni a megye könyvtári ellátását.

III. A MŰKÖDÉS SZEMÉLYI FELTÉTELEI, KÉPZÉS, TOVÁBBKÉPZÉS

2009-ben a létszámstop ellenére a működés személyi feltételei intézményünkben biztosítottak voltak. Az intézményüzemeltetési munkakör betöltésével valamelyest csökkent a gazdasági, műszaki területen dolgozó kollégák terhelése. A szakmai területről nyugdíjba vonuló 4 kolléga felmentési ideje teljesen

egybeesett, így a napi szolgálat beosztása nagy körültekintést igényelt, így fennakadás a feladatellátásban nem volt.

Az eddigiekben külső partner igénybevételével működtetett portaszolgálatot új alapokra helyeztük. A szerződést felbontottuk, s a portaszolgálatot belső átcsoportosítással oldottuk meg.

A szervezett továbbképzés keretében több munkavállaló vett részt akkreditált képzésben. A források lehetőséget biztosítottak arra, hogy 2 kolléga Master képzés keretében bővítse szakmai ismereteit. A központi támogatás mellett TÁMOP-3.2.4-08/1 „Tudásdepó-Expressz” keretében, „Megyei Tudástár kialakítása: Borsod-Abaúj-Zemplén megye könyvtári hálózata nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében” címen elnyert pályázat biztosított és biztosít fedezetet több munkatárs akkreditált képzésben való részvételére, elsősorban a pályázattal kapcsolatos kompetenciák elsajátítására, megerősítésére.

2009-ben szakmai továbbképzésen vett részt:

Bardóczyné Konderák Valéria

Csoma-Simon Mária

Csomborné Tóth Andrea

Fehér József

Gilányiné Lovász Tünde

Miklós Katalin

IV. TÁRGYI, TECHNIKAI FELTÉTELEK ALAKULÁSA

A minőségi könyvtári szolgáltatások biztosításában a jól felkészült, ismereteit, tudását folyamatosan fejlesztő munkatársak mellett egyre nagyobb szerepük van a rendelkezésre álló technikai eszközöknek, a működés tárgyi feltételeinek.

A pályázati forrásoknak és a szolgáltató tevékenységünk ellentételezését jelentő szolgáltatói díjaknak köszönhetően a technikai eszközpark megújítása, illetve célbútorok beszerzése terén is sikerült jelentős előrelépést tennünk. Összességében tárgyi eszközökre nettó 4.301 e Ft-ot fordítottunk. Kisértékű eszközök beszerzésére 1.957 e Ft-ot költöttünk, melyből számítógépeket, monitorokat, kisebb könyvtári bútorokat és kiegészítőket, a területi munkához nélkülözhetetlen laptopokat szereztünk be.

Elkészültek a „Régi Könyvek Tára” gyűjteményrész méltó elhelyezését biztosító bútorok, melynek költsége nettó 3.326 e Ft. Részben kicserélésre került a balesetveszélyes padlóburkolat, így a Helyismereti gyűjtemény méltóbb körülmények között fogadhatja a kutatókat, érdeklődőket.

A ruhatárba zárható szekrények kerültek elhelyezésre, biztosítva a táskák és más értéktárgyak, kabátok biztonságos elhelyezését, s az itt felszabaduló munkaerő más területen történő alkalmazását.

Nem sikerült forrást biztosítanunk a kölcsönzési terek padlóburkolatának cseréjére, de néhány kisebb célbútor beszerzése is elmaradt 2009-ben. Ezekre 2009-ben kell forrást találnunk, mert beszerzésük szakmailag indokolt.

V. TERÜLETELLÁTÁSI – MÓDSZERTANI TEVÉKENYÉG A MEGYEI KÖNYVTÁRBAN

A Területellátási és módszertani csoport a 2009. évben is az országos könyvtárfejlesztési koncepció alapján, valamint a Megyei Könyvtár stratégiai tervében megfogalmazott célokkal összhangban, élve a törvényekben és jogszabályokban biztosított forrásokkal igyekezett elősegíteni a megye könyvtárellátási szolgáltatási rendszerének gazdaságosabb, hatékonyabb és magasabb színvonalon megvalósuló működését.

V.1 Könyvtárellátási szolgáltató rendszer a megyében – kistérségi könyvtári ellátás

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a települések, könyvtárak és könyvtári szolgáltató helyek nagy száma miatt különösen fontos az együttműködés a városi könyvtárakkal. A megye 28 városi könyvtára közül tizenöt szolgáltató könyvtári feladatokat is ellát, ehhez társul az a két községi könyvtár, ahol a mozgókönyvtári normatíva fedezetével szintén működtetnek ellátórendszert.

2009. év végére a megye 15 kistérségéből már csak egyetlen – a Tokaji kistérség – maradt, ahol a könyvtári ellátásban nem valósult meg a mozgókönyvtári forma.

Kistérség	Az mozgókvt.-i ellátás kezdetének dátuma	Ellátott települések száma	Szolgáltató könyvtár	Ellátatlan települések száma	Önálló könyvtárak száma
Abaúj-Hegyközi	2006	21	1		3
Bodrogközi	2006	16	1		1
Edelényi	2004	36	1	1	10
Encsi	2004	33	1		3
Kazincbarcikai	2006	25	1	1	5
Mezőcsáti	2008	7	1		3
Mezőkövesdi	2006	18	1		3
Miskolci	2008	24	1		16
Ózdi	2004	24	1		5
Sárospataki	2004	15	1		1
Sátoraljaújhelyi	2006	17	2		2
Szerencsi	2006	9	1		9
Szikszerűi	2006	19	3		4
Tiszaújvárosi	2008	13	1		3
<i>Tokaji</i>	-	-	-	3	8
		277	17	5	76

Az elmúlt évben több alkalommal levélben, telefonon és személyesen is megkerestük a Tokaji kistérség döntéshozóit, ismertettük a mozgókönyvtári ellátás bevezetésével kapcsolatos tennivalókat, a várható előnyöket.

Ahogy az adatokból is látszik, igen magas a könyvtári szolgáltatásokat megrendelő települések száma – 77 % -, a 76 önálló intézményt működtető településen kívül már csak öt az, ahol teljességgel hiányzik a könyvtári szolgáltatás. 2010-re így gyakorlatilag elmondható, hogy a megyének nincsen olyan települése, ahol a lakosság nem juthatna hozzá valamilyen formában a dokumentumokhoz, információkhoz, közösségi szolgáltatásokhoz.

Ennek érdekében:

- Közreműködünk a könyvtár valamennyi, a megyét is érintő pályázatának megfogalmazásában és végrehajtásában (pl. rendezvények, szakmai tanácskozások, a felnőttképzést, a büntetésvégrehajtási intézetek állománygyarapítását szolgáló stb). A két legfontosabb, amelyek a következő év feladatait is meghatározzák és az egész megye lakosságát érintik, a közreműködő könyvtárak informatikai rendszer- és szolgáltatásfejlesztését segítő TIOP 1.2.3 és TÁMOP-3.2.4 EU-s pályázatok. Ehhez kapcsolódott a Corvina rendszert használó könyvtárakkal kialakított együttműködésünk továbbfejlesztése, közreműködésünk a szakmai konzultációk, helyszíni látogatások szervezésében.

- Az elmúlt év folyamán is felhívtuk a megye könyvtárainak figyelmét az Országos Dokumentumellátó Rendszer működésére, szorgalmaztuk a könyvtárközi kölcsönzés bármely formájának – eredeti, másolat, elektronikus - igénybe vételét.

V.2 Rendezvények, szakmai programok

- Aktív részt vállaltunk a digitális ismeretek elsajátítására szervezett lakossági képzésekben, melyek pénzügyi háttérét nyertes pályázataink adták. Az „**e-kommunikáció éjjel-nappal**” és a **"Digitális írástudás az élhetőbb mindennapokért"** című tanfolyamok keretében a megye és a Miskolci kistérség településeire egyenként 20 órás tanfolyamokat szerveztünk.
- A **"Biztonsági övvel az infosztrádán"** program keretén belül, nagyjából az Internet Fiesta ideje alatt, március hónapban, a Kék-Vonal Gyermekkrízis Alapítvány és a Microsoft munkatársainak közreműködésével 15 számítógépet juttattunk el a megye településeire, összekötve azt a gyermekeknek szánt egy-egy ismeretterjesztő, kézműves, vagy játékos foglalkozással. (Arnót, Köröm, Sajópálfala, Boldogkőváralja, Boldogkőújfalú, Hernádszurdok, Zsujta, Kács, Ároktő, Mezőcsát, Tiszalúc, Hejőbába, Kesznyéten, valamint Sályban a Gyermekotthon és a Községi Könyvtár kapott a hátrányos helyzetű gyermekek használatára egy-egy számítógépet.)
- **"Nincs más haza, csak az anyanyelv"** című konferencia, a **„Korszerű eljárások – korszerű könyvtárak”** című továbbképzés, valamint az **„Összefogás a könyvtárakért”** októberi eseményeinek megyei koordinálásában is részt vállaltunk.
- Megszerveztük a már hagyományosnak mondható Borsod-Abaúj-Zemplén **megyei könyvtárosok negyedik találkozóját Kácson**. A rendezvény vendége Herczeg Mária pedagógus, bábanimátor, népi játszóház-vezető volt, akinek a foglalkozásán közel hetvenen vettünk részt.

V.3 Egyebek

- Teljesítettük a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő, önkormányzati könyvtárak *érdekeltség-növelő* támogatásával kapcsolatos kötelezettségeinket, és tájékoztatást nyújtottunk a *felzárkóztató pályázatról*.
- A megyében működő, adatszolgáltatásra kötelezett könyvtárak tekintetében elvégeztük a könyvtári statisztika szervezési, ellenőrzési feladatait. Gondoskodtunk valamennyi könyvtár adatainak online beviteléről, ellenőrzés utáni továbbításáról az Oktatási és Kulturális Minisztérium statisztikai rendszerébe. A minisztérium kérésére excell táblázatokba gyűjtöttük az adatszolgáltatásra nem kötelezett, mozgókönyvtári ellátásban részt vevő szolgáltató helyek legfontosabb adatait is.
- 2009. októberében – szintén a minisztérium kérésére – összegyűjtöttük a 2003 - 2009. évi könyvtári fejlesztések adatait a megye településeiről.
- A szirmabesenyői Fiatalok Regionális Büntetés-végrehajtási Intézete, a Sátorlajújhelyi Fegyház és Börtön számára 2009-ben is letéti ellátást nyújtottunk. Az elmúlt évekre visszanyúló kapcsolatot tovább bővítettük, 300.000,- Ft értékben 162 dokumentummal gyarapítottuk a letéti állományt.
- Negyedik alkalommal került sor az NKA meghívásos pályázatának kiírására. 2009. szeptember 28-án a megyei büntetés-végrehajtási intézetben a pályázat benyújtásához szükséges együttműködési szerződés megújítására és aláírására került sor. A megítélt 400.000 e Ft összeg lehetőséget nyújt letéti állományunk további bővítésére.
- Az év során megszerveztük és folyamatosan eljuttattuk a megye egész területére az Európai Unió plakátkiállítását.
- 2009-ben is rész vállaltunk a felnőtt képzésben, 14 hallgatóval elindítottuk a felsőfokú szakképesítést nyújtó segédkönyvtáros oktatást. A vizsga lebonyolítására 2009. november 10-11., és 16-án került sor.
- Az év során a Megyei Könyvtár letéti állományának egy jelentős részét visszavettük, és a Miskolci kistérség szolgáltató helyeire eljuttattuk, így pl. Arnótra, Gesztelybe, Körömbe, Ónodba, Sajópálfalára.

A Megyei Könyvtár a megye két kistérségében - az Abaúj-Hegyközi és a Miskolci - **szolgáltató könyvtárként** is jelen van.

Miskolci kistérség

A tevékenység ellátásában, az igazgató irányításával közvetlenül 3 fő vesz részt, de a különböző szakmai feladatokba a könyvtár más munkatársai is bekapcsolódnak, mint pl. a dokumentumok állományba vétele és katalogizálása, a települési szolgáltató helyeken elvégzett retrospektív feldolgozó munka, felhasználóképzés, rendezvényszervezés, kézműves foglalkozások stb.

A mozgókönyvtári szolgáltatások finanszírozása nagyrészt a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetéséről szóló 2008. évi CII. törvényben meghatározott 1.180.000 Ft mozgókönyvtári normatív támogatás Megyei Könyvtárba utalt hányadából valósult meg.

A Miskolci kistérségben a Megyei Könyvtár a 2009. évben is a községi önkormányzatokkal, illetve a Miskolc Kistérség Többcélú Társulásával kötött szerződések és megállapodás alapján biztosította a mozgókönyvtári szolgáltatást. Bükkaranyos és Kistokaj a települések 2009-ben csatlakoztak a mozgókönyvtári ellátáshoz, a települések száma így 24-re nőtt.

A települések önkormányzatával kötött szerződés alapján ellátott feladatok:

Alapszolgáltatások:

- dokumentumszolgáltatás
- információszolgáltatás

További szolgáltatások:

- Szaktanácsadó tevékenység
- Módszertani gondozás (állományrendezés, selejtezés, állományellenőrzés)
- Statisztikai adatszolgáltatás
- Közösségi szolgáltatások (rendezvények, programok, kiállítások szervezése)
- Szakmai továbbképzések (tanfolyamok, szakmai napok)
- Használóképzés (a könyvtárhasználat, számítógép és internet használat megtanítása)

A Megyei Könyvtár szolgáltató könyvtári feladatai közül kiemelten fontosak voltak: a tervszerű állománygyarapítás folytatása, a dokumentumok állományba vétele és katalogizálása, a könyvtári szakmai tevékenység segítése, rendezvények, programok szervezése.

Az Állományalakító és feldolgozó osztály munkatársaival, a folyóirat-ellátással foglalkozó kollégánövel közösen dolgoztuk ki a **dokumentumszolgáltatás rendszerét**, a települések önkormányzataival kötött szerződésben foglaltaknak megfelelően. 2009-ben is a települések egyedi igényeinek figyelembevételével végeztük a gyarapítást, valamint törekedtünk a beszerzett dokumentumok folyamatos kiszállítására.

2009-ben a **beleltározott állomány** (könyv, DVD, CD) értéke **9.542.540 Ft** volt. A beleltározott dokumentumok mellett valamennyi települési szolgáltató hely számára folyóiratokat is rendeltünk. Saját kéréseiket és a folyóiratok értékét figyelembe véve **7-46 féle napilap, hetilap, folyóirat** járt a falvakba. Az előfizetett lapok értéke 2009-ben összesen **2.492.873 Ft** volt, összességében a dokumentum-beszerzésre **12.035.413 Ft-ot** fordítottunk.

Állománygyarapításra fordított összegek, a kiszállított dokumentumok és folyóiratok száma településenként:

Sorsz.	Település	Könyv és egyéb dok./Ft	Folyóirat/Ft	nettó összeg/Ft	Kiszállított dok. száma/db	Folyóiratok száma/cím
1.	ALACSKA	341 417,00	135 293,00	476 710,00	352	24
2.	ARNÓT	370 101,00	126 894,00	496 995,00	202	10
3.	BERZÉK	415 892,00	79 921,00	495 813,00	215	7
4.	BÜKKARANYOS	438 566,00	93 961,00	532 527,00	221	20
5.	BÜKKSZENTKERES ZT	387 128,00	151 392,00	538 520,00	196	31
6.	GESZTELY	377 349,00	119 931,00	497 280,00	193	12
7.	KISGYŐR	278 640,00	242 100,00	520 740,00	148	46

8.	KISTOKAJ	435 055,00	62 114,00	497 169,00	260	19
9.	KONDÓ	444 154,00	100 039,00	544 193,00	299	10
10.	KÖRÖM	413 241,00	71 927,00	485 168,00	214	7
11.	MUHI	434 806,00	57 458,00	492 264,00	237	16
12.	ÓNOD	416 620,00	78 890,00	495 510,00	348	8
13.	PARASZNYA	371 974,00	92 573,00	464 547,00	236	18
14.	RADOSTYÁN	327 202,00	228 545,00	555 747,00	245	24
15.	RÉPÁSHUTA	374 302,00	111 429,00	485 731,00	223	16
16.	SAJÓBÁBONY	374 240,00	125 945,00	500 185,00	274	9
17.	SAJÓECSEG	444 728,00	41 557,00	486 285,00	262	10
18.	SAJÓHIDVÉG	408 012,00	77 044,00	485 056,00	199	12
19.	SAJÓKÁPOLNA	526 696,00	49 847,00	576 543,00	305	12
20.	SAJÓLÁSZLÓFALVA	382 480,00	106 917,00	489 397,00	103	17
21.	SAJÓPÁLFALA	387 218,00	103 765,00	490 983,00	222	14
22.	SAJÓPETRI	373 437,00	89 454,00	462 891,00	241	8
23.	SAJÓSENYE	434 972,00	61 937,00	496 909,00	236	14
24.	VARBÓ	384 310,00	83 940,00	468 250,00	298	12
	összesen:	9 542 540,00	2 492 873,00	12 035 413,00	5729	376

A helyben nyújtott szolgáltatások folyamatos fejlesztésével azonos jelentőségű az a törekvésünk, hogy valamennyi település könyvtárát alkalmassá tegyük a Megyei Könyvtár saját szolgáltatásai, valamint az általa közvetített országos szolgáltatások fogadására. Ebben kiemelt jelentősége van egy megyei **közös katalógus** építésének, ez az egyik feltétele pl. az olvasókat, használókat szolgáló gyors és egyszerű könyvtárközi kölcsönzések lebonyolításának vagy a kölcsönzéshez kapcsolódó online szolgáltatások bővítésének. Ezt segíti az év első felében elkezdett katalogizáló munka, melynek végén céljainknak megfelelően, Corvina integrált könyvtári rendszerünkben a mozgókönyvtári ellátáshoz csatlakozott települések valamennyi dokumentuma - nem csak a mozgókönyvtári ellátás során beszerzett - online visszakereshetővé válik. 2009-től négy település Sajópetri, Sajópálfala, Sajósenye és Kisgyőr állománya már elérhető a Megyei Könyvtár online katalógusában.

A retrospektív katalogizáló munka konkrét számadatai:

Település	Feldolgozott dokumentumok száma
Sajópetri	2947
Sajópálfala	1335
Sajósenye	2206
Kisgyőr	7091
Összesen:	13579

A év során kiszállási ütemterv szerint, folyamatosan látogattuk a Miskolci kistérség szolgáltató helyeit. Több településen közreműködtünk a könyvtár költöztetésében, így pl. Sajólászlófalván, Bükkzentkereszten, Varbón. Folytattuk ill. befejeztük az állományok selejtezését, elkészítettük ill. segítettük a törlési jegyzékek összeállítását (Radostyán, Kisgyőr). Az idei évben közreműködhattünk a települések könyvtári célra alkalmas, még hiányzó bútorainak megvásárlásában is, valamennyi szolgáltató helyen felmértük az igényeket, tájékoztunk a beszerzési lehetőségekről.

Rendezvények

Kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a Miskolci kistérségben elsősorban a családok, gyermekek számára kínáljunk programokat. Ebben kapcsolódtunk a Megyei Könyvtár programszervező tevékenységéhez.

Gál Halász Anna író, a Magyar Kultúra Napja alkalmából a sajlászlófalvai Községi Könyvtárban, Sajópetriben és Gesztelyben találkozott leendő olvasóival. **Fecske Csaba** író-költő Gesztelyben tartott rendhagyó irodalomórát.

Gesztelyben, a farsangi időszakban a **Vidám Vándorok** színtársulat nyújtott felejthetetlen élményt.

2009. március 6-án Sajópálfalán ünnepélyes keretek között adtuk át a községi könyvtárat.

Bükkszentkereszten, Berzéken, Parasznyán **Écsi Gyöngyi** és **Kováts Marcell** Az élet vize című előadását nézhették meg a gyerekek.

A Gyermeknap alkalmából, 2009. május 30-án Miskolcra, a Megyei Könyvtárba a **Bojtorján együttes** műsorára vártuk a mozgókönyvtári szolgáltatást igénylő települések gyermekeit.

Körömben **Neszádeliné Kállai Mária** tartott kézműves foglalkozást. Kézműves foglalkozást szerveztünk Sajólászlófalvára is.

Második éve a Miskolci kistérség településeit is bevonjuk az őszi „**Összefogás**” **rendezvénysorozatába**. Tíz szolgáltató helyen - Alacskán, Arnóton, Berzéken, Bükkaranyoson Gesztelyben, Kistokajban, Kondón, Ónodon, Sajóhídvégen, Sajópálfalán - vehettek részt az érdeklődők különféle foglalkozásokon, értékes előadásokon, rendezvényeken.

Kézműves foglalkozáson, a **Kaméleon Musical Gyermekszínpad** előadásán, az **Alma együttes** koncertjén vehettek részt az érdeklődők.

Ellátogatott a kistérségbe **Gál Halász Anna**, **Écsi Gyöngyi** és **Kováts Marcell**, **Fügedi Márta Népművészeti Kör**, de **Palya Bea** koncertjén is részt vettek a kistérség több településének gyermekei.

Szakmai programok

A Megyei Gyermekkönyvtáros Műhely szakmai napján, Az olvasó gyermekekért címmel tartott tanácskozáson betekintést kaphattak kollégáink a kortárs gyermekirodalom neves képviselőiről és bemutatkozott a Csodaceruza főszerkesztője.

Az Összefogás programsorozat keretében szerveztük meg a már hagyományosnak számító, Borsod-Abaúj-Zemplén megyei könyvtárosok találkozóját Kácson, ahol a rendezvény vendége Herczeg Mária pedagógus, bábanimátor, népi játszóház-vezető volt.

2009. december 1-jén és 2-án szakmai napra hívtuk a Miskolci kistérség könyvtáros munkatársait. December 1-jén - a Gyermekkönyvtárral közös rendezvényen - Gombos Péter gyermekirodalom-kutató korszerű olvasóvá nevelési stratégiákkal és eszközökkel ismertette meg a szakmai közönséget. December 2-án évzáró szakmai konzultációt szerveztünk a mozgókönyvtári szolgáltatóhelyek munkatársai számára. A mozgókönyvtári ellátás aktuális feladatai mellett szó volt a 2010. évi tervekről, majd „A civil közösségek múltjáról, jelenéről, jövőjéről” címmel Pankucsi Márta szociológus tartott előadást.

Felhasználóképzés

Nyertes pályázati forrásaink nyújtottak fedezetet azokra a lakosság körében szervezett ingyenes oktatásokra, amelyek keretében elméleti és gyakorlati foglalkozásokon az interneten elérhető információkkal, adatbázisokkal, az elektronikus ügyintézés legújabb lehetőségeivel és formáival ismerkedhettek meg a Miskolci kistérség érdeklő polgárai. A tavalyi évben nyolc településen, egyenként 20 órában került sor ezekre az alkalmakra: Arnóton, Sajópálfalán, Kisgyőrben, Radostyánban, Bükkszentkereszten, Berzéken, Gesztelyben és Parasznyán.

Abaúj-Hegyközi kistérség

2009-ben is elvégeztük az Abaúj-Hegyközi Kistérség Többcélú Társulásával kötött **szolgáltatás-**

megosztási szerződésben vállalt feladatainkat.

A szerződés szerint 21 településen folytatódott az a 2007-ben elkezdett szolgáltató könyvtári munkánk, amelyet az abaujszántói Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtárral közösen végeztünk. A szolgáltatás-megosztási szerződés viszonylag későn, 2009. május 7-én került aláírásra. Az abaujszántói városi könyvtárral továbbra is a könyvtár Állományalakító és feldolgozó osztályának munkatársa, Bereiné Vasas Andrea tartotta a kapcsolatot.

Jelentős változás, hogy az abaujszántói Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár és Tourinform Iroda, mint szolgáltató könyvtár, ugyanazon tárgyi és személyi feltételek mellett a már meglévő, saját 12 települése mellé elvállalta az előző évben még Göncöz tartozó 9 település ellátását is. Így 2009-ben Arka, Baskó, Boldogkőváralja, Boldogkőújfalú, Fony, Hejce, Hernádcéce, Korlát, Mogyoróska, Regéc, Sima, Vizsoly mellett Abaujvár, Göncruszka, Hernádszurdok, Kéked, Pányok, Telkibánya, Tornyosnémeti, Vilmány, és Zsujta mozgókönyvtári ellátását is Abaujszántóról végezték.

A Megyei Könyvtár és az abaujszántói városi könyvtár együttműködésének alapvető célja, hogy a kistérség települései, működő könyvtári szolgáltató helyei az igényeknek leginkább megfelelő dokumentumokkal rendelkezzenek, ezáltal az ott élőknek a lehetőségekhez képest az elvárásaiknak leginkább megfelelő állomány álljon rendelkezésére, és ezen könyvtárak bármelyikének olvasójaként az egész könyvtári rendszer szolgáltatása igénybe vehetővé váljon.

A Szolgáltatás-megosztási szerződés az előző évihez képest pénzügyi változást tartalmazott: 2009-ben a településenkénti dokumentum-beszerzésre fordítható összeg 230.000,- Ft-ra csökkent, viszont kikerült a közös költségvetésünkből a rendezvényekre fordítható keret.

A 2009-es évben a kistérségi pénzáttalások időben igen aránytalanul teljesültek. Májustól decemberig négy alkalommal történt, és a naptári év végéig nem a teljes összeg, - **7.980.000 Ft** - összesen csak **6.980.000,- Ft** érkezett intézményünkbe. Ebből szolgáltatási díjként 3.150.000,- Ft illeti a Megyei Könyvtárat, könyvvásárlásra nettó **2.678.677 Ft-ot**, - 1536 könyv, 155 db CD, DVD - folyóirat-rendelésre nettó **1.329.769 Ft-ot** költöttünk tavaly. Összeségében **4.008.446 Ft** nettó értékben vásároltunk 2009-ben.

A két szolgáltató könyvtár az elmúlt évben is napi kapcsolatban állt egymással. A dokumentumbeszerzés a rendelkezésre álló források időben aránytalan átutalása, és a mindkét intézményben megnövekedett egyéb elvégzendő feladatok miatt meglehetősen rapszodikus volt. Összesen tizenhárom alkalommal rendeltünk könyveket, nyolc alkalommal könyvesboltban történt a vásárlás, öt alkalommal a KELLO-tól.

A dokumentumigények összegyűjtését, a gyarapítást a városi könyvtár szakemberei végzik. Könyvesbolti vásárlás esetén az igényelt dokumentumok feldolgozása, szerelése és Abaujszántóra való eljuttatása a Megyei Könyvtár feladata. Ezek a vásárlások a Megyei Könyvtár munkatársaira több feladatot rónak, hiszen ezek a dokumentumok nincsenek szerelve, jelzetelve, és a két cédulát is itt kell nyomtatnunk. Előny viszont, hogy a boltban a dokumentumok megtekinthetőek, s a kiválasztottak gyakorlatilag azonnal elhozhatók.

A folyóiratokkal kapcsolatos munka; igények begyűjtése, megrendelés, a szállítás teljesítésének ellenőrzése, az igénylő helyek magas száma miatt jelentős feladat mind a két intézmény munkatársai számára.

A dokumentumok feldolgozása továbbra is a CORVINA integrált könyvtári rendszerben, de Abaujszántó **saját adatbázisában** történik. A városi könyvtár egy közmunkás segítségével maga is elkezdte a tavalyi év közepén saját állományának elektronikus feldolgozását. Ehhez a munkához a helyszínen, de igény szerint telefonon vagy elektronikus úton is segítséget nyújtottunk. Javasoltuk, hogy a saját könyvtári állomány elektronikus feldolgozását előzze meg egy állományrevízió. Ehhez a munkához szintén felajánlottuk a segítségünket.

A szállítmányt kísérő átadólisták a helyi leltárkönyv lapjaiként funkcionálnak. A dokumentumok további

szétosztása Abaújszántóról saját autóval történik.

A Megyei Könyvtár munkatársa az elmúlt évben összesen hét alkalommal járt Abaújszántón. Ebből öt alkalommal összesen 13 számla megrendelt és felszerelt dokumentumait (könyveket, CD-ket, DVD-ket) vitte ki, további három alkalommal az adatbevitel, adatbázis-használat elméleti és gyakorlati kérdéseiről konzultált (katalogizáló CAT, a kereső PAC és a gyarapító ACQ modul). A rendszer készség szintű használatának elsajátítására azonban még több időt kell szánni.

V.4 Szakfelügyelet

Az ágazati minisztérium ágazati szakmai felügyeleti jogkörének érvényesítése, valamint a könyvtárak és a könyvtári tevékenység fejlesztése, a szakmai munka színvonalának emelése érdekében könyvtári szakfelügyeletet működtet. A szakfelügyelet tevékenysége kiterjed: a nyilvános könyvtárakra és azok fenntartóira, továbbá a nem nyilvános könyvtárat működtető, illetve könyvtári tevékenységet folytató szervezetekre.

A szakfelügyelet a nyilvános könyvtárak esetében rendszeresen vizsgálja, ellenőrzi és értékeli a könyvtár szakmai tevékenységét, vizsgálja a könyvtári tevékenység működési feltételeinek biztosítását, vizsgálja és értékeli a könyvtár tematikai fejlesztését, ellenőrzi a könyvtári tevékenységről és a könyvtári alkalmazottakról szóló jogszabályok érvényesülését, ellenőrzi a nyilvános könyvtár alapkövetelményeinek és alapfeladatainak teljesítését, vizsgálja a dokumentumok védelmével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályok érvényesülését.

A könyvtári szakfelügyeletről a 14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet intézkedik, a minisztérium bízta meg a vezető szakfelügyelőt az ellenőrzés megszervezésével és biztosítja az ehhez szükséges forrást.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár a rendelet megszületését követően minden évben, a minisztérium által elfogadott munkaterv alapján végzi ezt a tevékenységet.

Az intézmény koordinálásával már második éve minőségi szakfelügyeleti vizsgálatok folynak a megyében. A szakfelügyelő kollégák a korábbi évek tapasztalatainak birtokában, de más megyék könyvtárosainak szakmai tudását és tapasztalatát is igénybe véve végezték a városi könyvtárak minőségi elvű szakfelügyeleti vizsgálatát.

A szakfelügyeleti vizsgálatokat 2009-ben 10 város települési könyvtárában, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, valamint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből felkért szakértő, szakfelügyelő kollégák és a megyei szakfelügyelők együttműködésében végeztük. Utóvizsgálatokra 20 település könyvtárában, könyvtári szolgáltató helyén került sor. E feladat ellátása a vezető szakfelügyelő, esetünkben a Megyei Könyvtár igazgatójának hatáskörébe tartozik.

A szakfelügyeleti vizsgálatokba ebben az évben **8 szakfelügyelő** kapcsolódott be, munkájukat körültekintően, szakmailag felkészülten, a vizsgálatokhoz nélkülözhetetlen empátiával végezték.

Az idei évben kiválasztott 10 városi könyvtár eltérő környezetben működik, nagyságát tekintve is mérhetőek a különbségek, a foglalkoztatottak száma is lényeges eltérést mutat. Az idei évben vizsgált települési könyvtárak között volt olyan, amely többletfeladatokat felvállalva, mozgókönyvtári szolgáltatás keretében részt vesz egy kistérség, vagy azon belül néhány település ellátásában, de volt olyan település is, amely nemrég nyert városi rangot.

Az előző körbe tartozó települések esetében kíváncsiak voltunk arra, hogy az adott könyvtár mennyiben képes a többletfeladatokat ellátni, ehhez adottak-e azok a feltételek, melyek képessé teszik a könyvtárat minőségi szolgáltatásra, illetve rendelkeznek-e az ellátáshoz szükséges infrastrukturális és személyi feltételekkel.

A nemrég városi rangot kapott települések esetében a vizsgálat megfelelő alkalmat biztosított arra, hogy tájékozódjunk az új városok szolgáltató képességéről, illetve felhívjuk a fenntartók és a könyvtárosok figyelmét az elvárásokra, a minőségi szolgáltatások követelményeire.

A vizsgálatba bevont városi könyvtárak a következők voltak:

A Művelődés Háza és Könyvtár, Sárospatak

Általános Művelődési Központ Városi Könyvtár, Felsőzsolca
ÁMK Városi Könyvtár, Cigánd
Derkovits Kulturális Központ Hamvas Béla Városi Könyvtár, Tiszaújváros
Művelődési Központ Könyvtár és Szekrényessy Árpád Múzeum, Edelény
Ózdi Művelődési Intézmények Városi Könyvtár, Ózd
Péczei József Általános Művelődési Központ, Putnok
Sportközpont és Könyvtár - Lévay József Városi Könyvtár, Sajószentpéter
Városi Művelődési Ház és Könyvtár, Emőd
Városi Művelődési Központ és Könyvtár, Encs

Mozgókönyvtári ellátást biztosít évek óta Sárospatak, Encs, Ózd és Cigánd könyvtára saját kistérségében, de már tapasztalattal rendelkezik e téren Tiszaújváros könyvtára is.

Felsőzsolca, Emőd és Sajószentpéter nem túl rég kapott városi rangot, így érdemes volt áttekinteni, hogy mennyiben felelnek meg az adott település könyvtárai a városi könyvtárakkal szemben támasztott elvárásoknak.

Putnok városi könyvtára nehéz körülmények között működve évek óta támogatásra szorul.

A kistérségi szolgáltatói szerepet felvállaló vizsgált könyvtárakban többségében adottak mind a szakmai, mind a személyi feltételek a mozgókönyvtári szolgáltatás ellátásához, kisebb - a jövőben megvalósuló - fejlesztésekkel a szolgáltató képesség színvonala tovább növelhető.

Ózd és Sárospatak esetében minta értékű ellátást tapasztaltunk, újra működnek, illetve megújultak a szolgáltató helyek, kiváló szakmai munkát végeznek a kistérségeken is a támogatások eredményeként. Az Encsi kistérségben a bibliobuszos megoldást választotta a települések többsége, de több településen megújult a könyvtári szolgáltató hely, leselejteztek az elavult, elhasználódott könyvállományt, s jelentős technikai fejlesztésekre is sor került.

Cigánd esetében nagyobb erőfeszítést kell tenni a könyvtárosoknak az ellátás zavartalansága érdekében, hisz sem a szolgáltató könyvtár működési feltételei, sem a személyi ellátottság nem mondható megfelelőnek.

A **vizsgálatok legfontosabb**, bár nem kiemelt **megállapítása**, hogy a városi könyvtárak közül már egy sem működik önálló szervezeti keretek között, bár mindegyik összevont intézmény esetében biztosított a szakmai önállóság.

Legfontosabb tapasztalatok

Az **épületi** adottságok általában megfelelőek, de a bővítés, felújítás, korszerűsítés igénye több esetben megfogalmazódott.

Az **akadálymentesítés** még a városi könyvtárak esetében sem teljesen megoldott, több helyen akadályozott vagy részben akadályozott a szolgáltatás igénybevétele (Sárospatak, Emőd, Edelény, Putnok).

A **szakemberek** szakmai, iskolai végzettsége megfelelő ugyan, de száma jellemzően csökkenő tendenciát mutat. Az a folyamatos létszámelvonás, mely általánosan jellemzi a városi könyvtárakat, hosszabb távon veszélyezteti a szakmai színvonalat, végső soron a szolgáltató képességet. A kisebb városok könyvtárai minimális létszámmal, vagy az alatt (Emőd) működnek, így minőségi fejlődésről szó sem eshet.

Az **állomány** gyarapítása folyamatos, rendezettsége megfelelő. Az állomány számítógépes nyilvántartása – részben a Megyei Könyvtár támogatásának köszönhetően – megoldott, de az elektronikus katalógusok elérése csak a TIOP - TÁMOP pályázatok következtében lesz megoldható. A feldolgozásban – a személyi ellátottság problémái ellenére - még sok a párhuzamosság.

A könyvtárak többségében a **technikai eszköz**ellátottság hasonló, általában elegendő számú számítógép áll a használók rendelkezésére, de ezek jelentős része már nem korszerű. Kimagaslóan jó az eszközellátottság Ózdi és Tiszaújváros esetében.

Web-lapot már kevesebb városi könyvtár épít önállóan, a vizsgált városi könyvtárak egy része csak a település, illetve az összevont intézmény honlapján helyez el könyvtári információkat (pl. Cigánd).

A könyvtárak többféle **szolgáltatással** állnak a használók rendelkezésére, rendszeresek a közösségi programok, versenyek, foglalkozások. Van, ahol kifejezetten nagy figyelmet szentelnek a gyermekeknek, a fiataloknak, van, ahol külön gyermekkönyvtár működik. A **felhasználóképzés** a nagyobb városi könyvtárak szolgáltatásaiban jelen van, kihelyezett képzésekkel a kistérség szolgáltató helyein is megjelennek.

A **pályázati tevékenység** a nagyobb városi könyvtárak esetében rendszeres (Ózd, Sárospatak, Tiszaújváros, Encs).

A fenntartó minden esetben erejéhez mérten igyekszik támogatni a könyvtár tevékenységét, a fenntartó és a könyvtárosok kapcsolata kiegyensúlyozott.

Összességében megállapítható, hogy a városi rang még nem biztosíték arra, hogy a könyvtári szolgáltatás egyöntetűen magas szakmai színvonalon működjön.

A vizsgált települések könyvtárainak többsége igényes, szakmailag jól felkészült szakemberrel rendelkezik, igyekeznek az adott lehetőségek között minőségi szolgáltatást nyújtani. Ehhez azonban több esetben hiányoznak azok az objektív feltételek, amelyek segítenék a szakmai innovációt.

Az **utóvizsgálatok** keretében azokat a településeket látogattuk meg, ahol 2007-ben volt szakfelüyeleti vizsgálat, s akkor többségében problémákkal szembesültünk. Egy kivétellel valamennyi vizsgált település esetében már szolgáltatás megrendelésével tesznek eleget törvényi kötelezettségeiknek. A Tokaji kistérség hátrányos helyzetű településein ez még hiányzik, mert a kistérség mind a mai napig nem emelte be feladatai közé a mozgókönyvtári ellátást. Ezen kistérség aprófalvai forráshiányosak (pl. Szegi, Tarcál, Tiszaladány stb.), önerőből nem képesek fenntartani és a törvényi előírásoknak megfelelően működtetni könyvtárukat. Több településen az alapintézmények teljes hiányával találkozhatunk. Ilyen esetekben egyetlen megoldást a mozgókönyvtári ellátás jelenthet, mely az elmúlt 5 évben több millió Ft forrásbevonást tett volna lehetővé.

Az utóvizsgálatba bevont települések a következő kistérségekhez tartoztak: Mezőkövesdi, Miskolci, Szerencsi, Ózdi, Tokaji, Kazincbarcikai, Bodrogi (Cigánd), Sárospataki kistérség.

Az utóvizsgálatok során valamennyi település személyes látogatását sikerült megvalósítani, s így közvetlenül kaptunk információkat a könyvtári ellátásról, illetve ennek hiányáról. A polgármesterekkel, jegyzőkkel és a könyvtárosokkal folytatott beszélgetések, a könyvtár és a település gondjainak megismerése, a tapasztalatok alapján megállapítható, hogy **külső segítség, a mozgókönyvtári normatíva megléte, a szolgáltató könyvtárak segítőkészsége sokat javított a kistérségek könyvtárellátási helyzetén. Ugyanakkor tapasztaltuk, hogy még ma sem élnek mindenütt a szolgáltatás megrendelésével, így vannak ellátatlan települések továbbra is.**

A kistérségek esetében kiemelt jelentősége van a **személyes látogatásoknak**, a segítségnyújtásnak, a tanácsadásnak.

VI. ÁLLOMÁNYMENEDZSMENT

VI.1 Az állomány alakulása

Állománygyarapodás a **csoportos leltárkönyv** adatai szerint dokumentumtípusonként:

Megnevezés	2008 (db)	2009 (db)	2008 (Ft)	2009 (Ft)
Könyv, időszaki (beleltározott)	11.045	9.771	18.996.908	19.296.070
Videó, DVD	680	789	2.034.483	2.980.423
Hangzó dokumentum	106	107	278.843	394.430
Elektronikus dokumentumok	441	493	922.348	1.577.600
Egyéb (térkép, kotta)	246	1.283	36.876	311.102
Összesen	12.518	12.443	22.269.458	24.559.625

A tényleges könyvtári állomány belső aránya:

Könyv 2009	502.913	9.771	3.368	509.316
Könyv 2008	496.510	10.984	10.701	496.793

Dokumentumtípus	Állomány 2008 (db)	Gyarapodás 2009 (db)	Törlés 2009 (db)	Állomány 2009 (db)
Könyv + időszaki	496.510 26.931	9.771 -	3.368 -	502.913 26.931
Videó	2154	6	-	2.160
DVD	1473	783	-	2.256
Hangzó dokumentum	21.904	107	-	22.011
Elektronikus dokumentum	1360	493	-	1.853
Egyéb (térkép, kotta, mikro, stb.)	15.321	1.283	-	16.604
Összesen	565.653	12.443	3.368	574.728

Állománygyarapodás a beszerzés módja szerint:

Megnevezés	2008 (db)	2009 (db)
Vásárolt dokumentumok száma	10.792	9.484
Ajándék dokumentumok száma	1.124	1.050
Kötelezpéldány	317	1.674
Egyéb	285	235
Összesen	12.518	12.443

A Megyei Könyvtár állományában a dokumentumtípusok közül továbbra is a könyv található meg a legnagyobb arányban. A videó vásárlása háttérbe szorult, a DVD-k száma növekedett. Hangkazetta gyakorlatilag nem került állományba (1 db), a hangoskönyvek száma viszont nőtt.

A csoportos leltárkönyv tartalmazza a Megyei Könyvtár saját beletárolt állományát és a Miskolci Kistérség számára vásárolt dokumentumok adatait is.

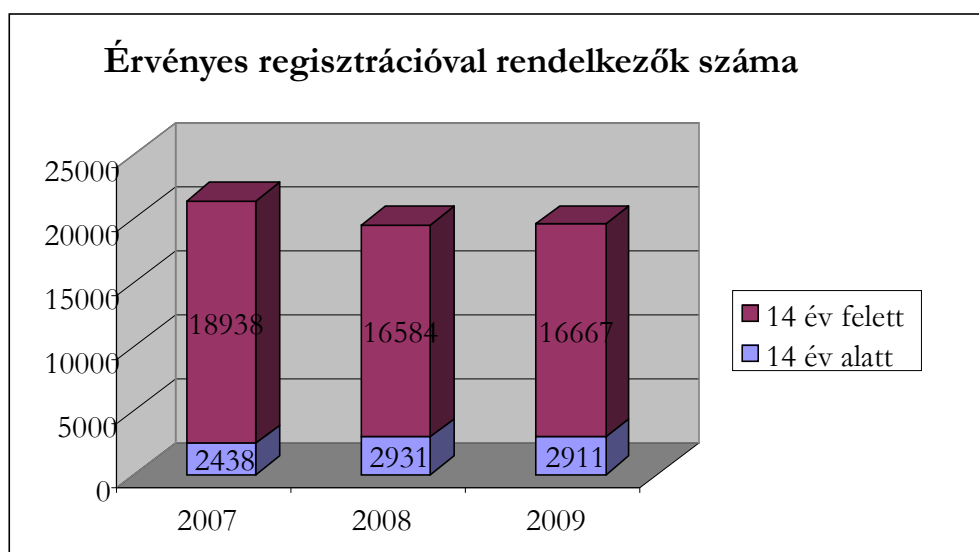
VI.2 Az állományfeldolgozás, feltárás adatai

Bibliográfiai rekordok	új	4.514 db
	átvett/módosított	11.905 db
	összesen	16.419 db
Authority rekordok	új	8.601 db
	átvett/módosított	2.169 db
	összesen	10.770 db
Új rekordok dokumentumtípusonkénti megoszlása	könyv	3.963 db
	CD/DVD	104 db
	kotta	25 db
	számítógépes fájl	118 db
	vizuális	257 db
	térkép	39 db
Példányadatok	új	18.008 db
	módosított	23.593 db
Az adatbázisban található rekordok száma	összesen	232.396 db

VII. FORGALMI ADATOK – A KÖNYVTÁRHASZNÁLAT MUTATÓI

VII.1 Érvényes regisztrációval rendelkező használók

	2007	2008	2009
14 év alatt	2438	2931	2911
14 év felett	18938	16584	16667
Összesen	21376	19515	19578

A 2006-ban bevezetett, több megyei és országos feladatkörű könyvtárban használt Corvina integrált könyvtári rendszer riport modulja segíti a statisztikai adatok lekérdezését, így biztosítható az előző évhez történő korrekt viszonyítás.

A Megyei Könyvtárban 2009-ben 19.578-an rendelkeztek érvényes olvasójeggyel. Ez a szám a központi statisztikai meghatározás szerint azokat jelenti, akiknek az év legalább egy napján érvényes volt a tagságuk. Ebben az évben a csökkenés megállt, sikerült azonos szinten tartani a beiratkozottak számát. Teljesen új beiratkozó 2942 fő (2008-ben 2939 fő) volt, míg a könyvtári tagságot 7132 fő (2008-ban 6565 fő) újította meg.

Az igénybevevők, a használók köre természetesen jóval nagyobb, hisz a könyvtár látogatása, a programokon való részvétel többnyire ingyenes, tehát könyvtárunk mindenki számára nyitott.

A könyvtár megyei, regionális szerepköréből adódóan a dokumentumkölcsonzés, a dokumentumok helyben történő használata csak egy szelete a szolgáltatási kínálatunknak. Az Országos Dokumentum-ellátó Rendszer tagjaként rendszeresen nyújtunk szolgáltatást nemcsak megyén belül, de az ország bármely pontjára, s gyakorta az országhatáron túlra is. Szolgáltatásaink egyre jelentősebb része távolról, telekommunikációs eszközök segítségével is igénybe vehető, mint pl. a folyamatosan bővülő Borsodi Digitális Könyvtár, a katalógus, a programismertető és a rendezvények bemutatására készített kép- és videótár, a használók által egyre gyakrabban használt fórum, melyen keresztül jelzik észrevételeiket, javaslataikat.

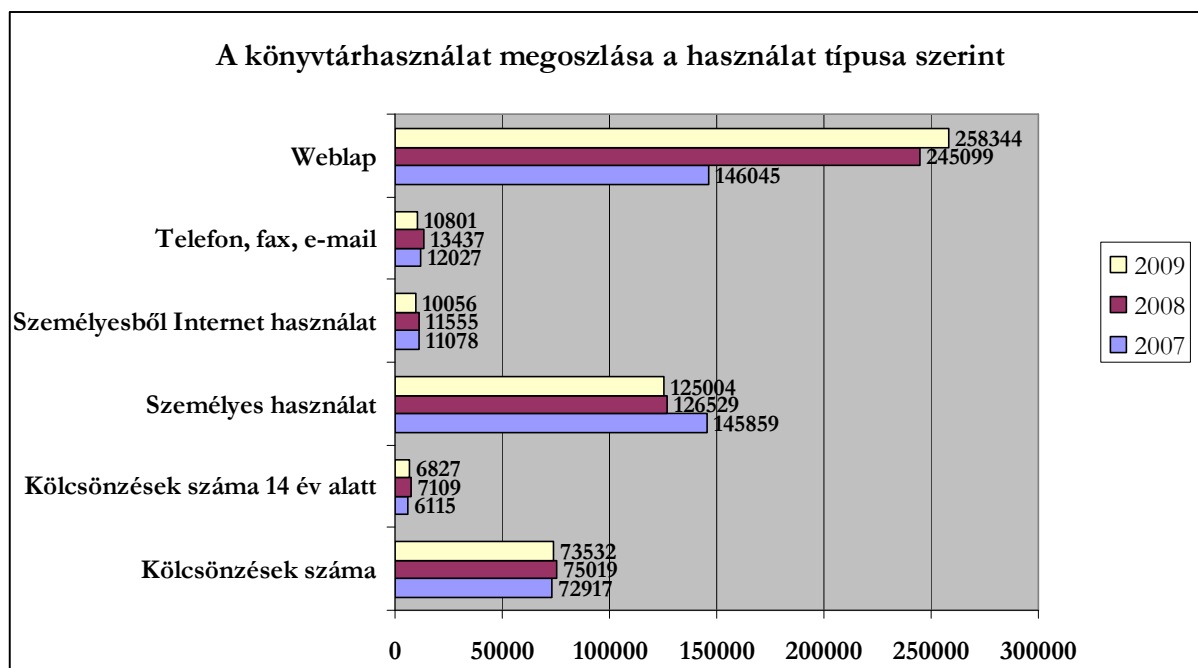
Tovább nőtt a távhasználatok száma, mely 2009-ben már 269.145 volt. Ez mutatja, hogy a könyvtár honlapjának bővülő tartalma, valamint az új elektronikus szolgáltatások, köztük a hosszabbítás lehetősége egyre népszerűbb használóink körében. A könyvtárat helyben és elektronikus formában aktívan és rendszeresen használók száma közel **16 000** főre tehető.

A területellátási, szakmai szolgáltatási, letéti ellátási kapcsolatrendszerünkhöz tartozó használatok nem számszerűsíthetők, pedig meghatározóak könyvtárunk teljes szolgáltatási struktúrájában. Az integrált rendszer csupán a helyi adatokat regisztrálja.

VII.2 Könyvtárlátogatások – Könyvtárhasználatok

A könyvtárhasználatok száma a használat típusa szerint

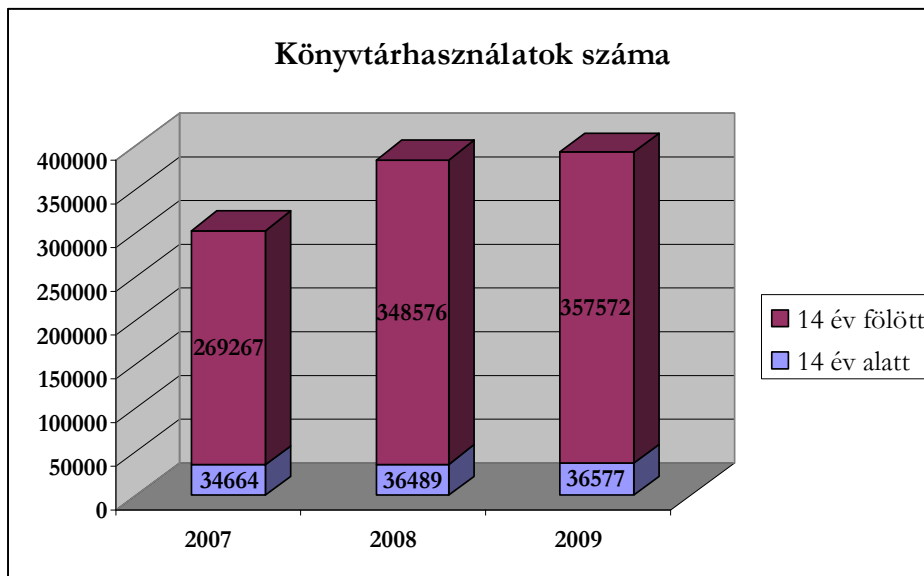
	2007	2008	2009
Kölcsönzések száma	72 917	75 019	73 532
Kölcsönzések száma 14 év alatt	6 115	7 109	6 827
Személyes használat	145 859	126 529	125 004
Személyesből Internet használat	11 078	11 555	10 056
Telefon, fax, e-mail	12 027	13 437	10 801
Weblap	146 045	245 099	258 344

Könyvtárhasználatok száma összesen [□]

	2007	2008	2009
14 év alatt	34 664	36 489	36 577
14 év fölött	269 267	348 576	357 572
Összesen	303 931	385 065	394 149

[□] A korcsoportonkénti megoszlás a kölcsönzések arányában

Hangsúlyoznunk kell, hogy a növekvő számú, sok esetben elektronikusan elérhető szolgáltatás kínálat (elektronikus katalógus használat, Interneten történő lejáratí határidő módosítás, hosszabbítás, előjegyzés kérés, elektronikus levelezés, tanácsadás kérés stb.) – ami a könyvtárhasználatot kényelmesebbé teszi – a személyes használat ellenében hat.

A személyes használatok száma ezzel összefüggésben ugyan kisebb mértékben, de továbbra is csökkenést mutat (ami országos tendencia), de az összes használatot tekintve – ami a központi statisztika által elvárt adat – a könyvtár használata tovább növekedett.

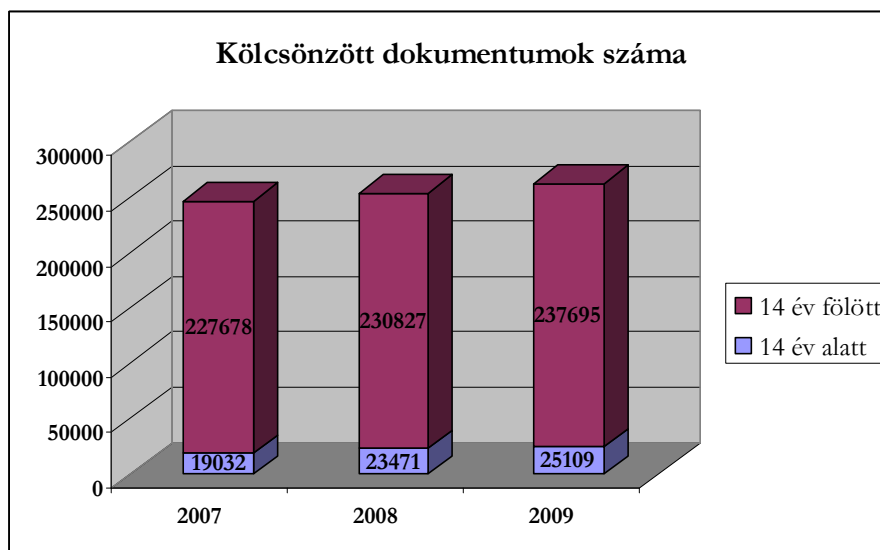
A 14 éven aluliak körében a látogatószám közel azonos. Az új módszerek alkalmazása, a számottevő program és foglalkozás, mely a gyerekek körében igyekezett vonzóbbá tenni az olvasást, a közös élményszerzést, a könyvtárhasználatot, úgy tűnik elérte célját. Ebben komoly szerepe volt az iskolákkal való kapcsolatunk bővítésének is.

Az Internet használatában némi visszaesés mutatkozik, ami egyenes következménye annak, hogy a lakosság körében a szolgáltatások bővültek, olcsóbbá váltak, így kevesebben szorulnak a könyvtári Internet szolgáltatás igénybevételére.

A mutatók alapján megállapítható, hogy bár személyesen kevesebb alkalommal keresték fel a könyvtárat, a használat ugyanakkor aktívabbá vált.

Kölcsönzött dokumentumok száma

	2007	2008	2009
14 év alatt	19 032	23 471	25 109
14 év fölött	227 678	230 827	237 695
Összesen	246 710	254 298	262 804

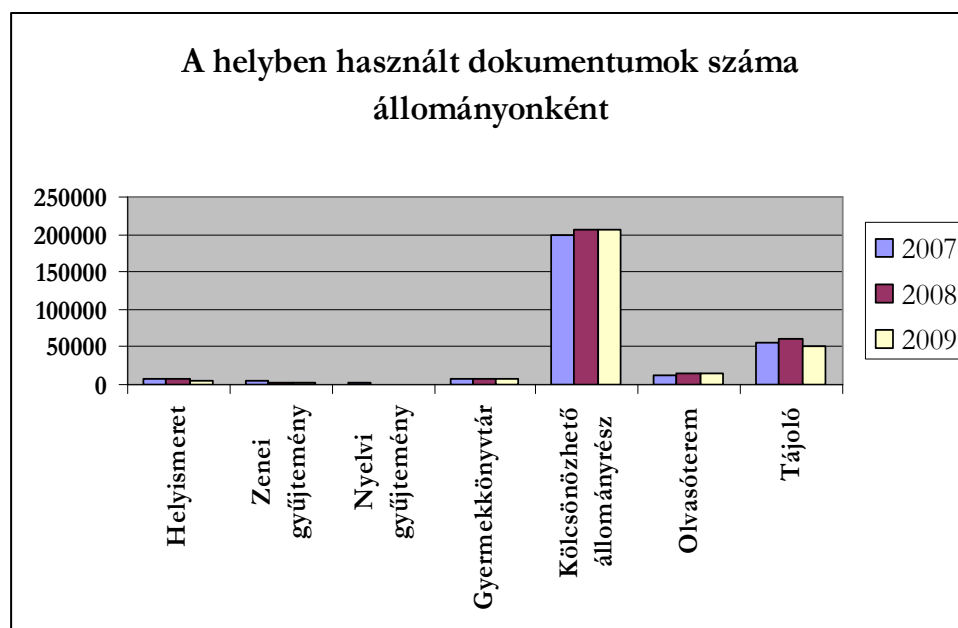

2009-ben is kiemelt figyelmet fordítottunk a hangoskönyvek, a zenei CD-k, valamint a DVD filmek beszerzésére, melyek iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Különösen igaz ez a gyerekekre. Örvedetes az a tény, hogy az elmúlt három évben folyamatosan növekedett a kölcsönzött dokumentumok száma a gyerekek és a 14 éven felüliek körében egyaránt.

	2007	2008	2009
Nyitvatartási napok száma	278	280	281
Napi átlag kölcsönzött dokumentumok száma (db)	887	908	935
Egy nyitvatartási napra jutó könyvtárhasználat száma (fő)	1 093	1 375	1 403

VII.3 Helyben használt dokumentumok

	2007	2008	2009
Helyismeret	7 790	7 149	5 731
Zenei gyűjtemény	3 834	2 675	2 274
Nyelvi gyűjtemény	1 786	1 106	1 082
Gyermekkönyvtár	8 348	6 568	7 308
Kölcsönözhető állományrész	198 437	205 197	206 008
Olvasóterem	11 551	14 515	14 538
Tájéoló	56 694	59 997	50 936
Összesen	288 440	297 207	287 877

Az olvasók szívesen keresnek a polcokon, s igénylik, hogy minél nagyobb arányban közvetlenül elérhető legyen az állomány.

A földszinten kialakított Tájéoló – mely a kurrens lapok mellett az Internetes gépeknek is helyet ad – sikeres elgondolás volt, amit a kiemelkedően magas látogatottsága is igazol. Az épület adottságai miatt sajnos nehezen bővíthető ez az igazán kedvelt és látogatott terület. A felújítás során kialakított és dokumentumkínálatát tekintve kibővített Olvasóterem használatáról tanúskodó szám adatok is visszaigazolják a döntés helyességét.

Egyes területeken csökkent a helyben használt dokumentumok száma, mely a személyes használatok csökkenésének egyenes következménye.

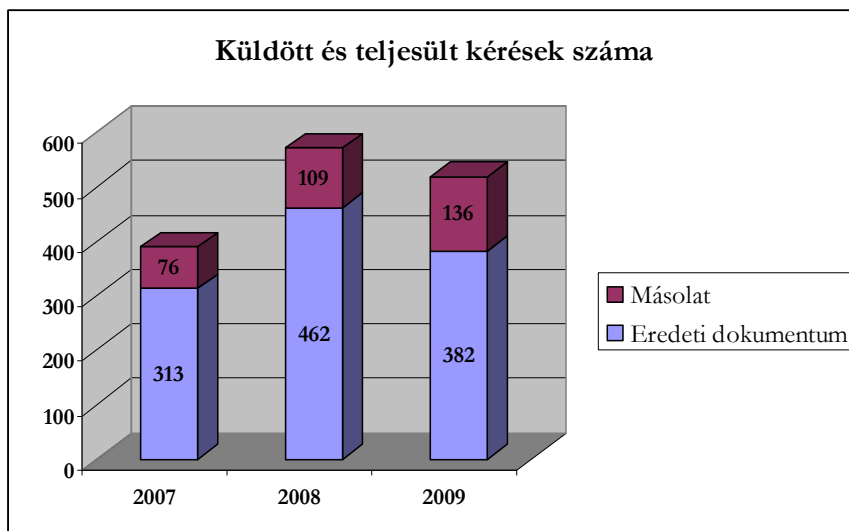
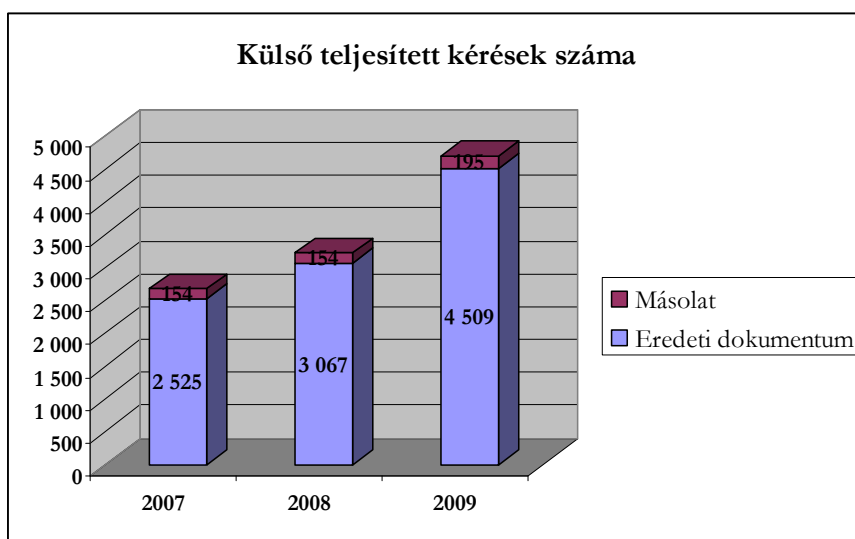
VII.4 Könyvtárközi kérések

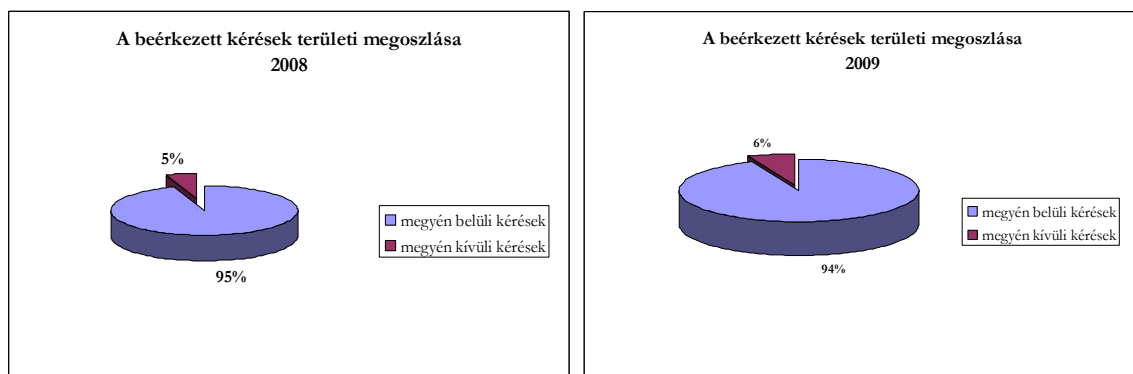
Regionális és területi feladataink kiemelt jelentőséggel bírnak, s ez tetten érhető a könyvtárközi kérések számának alakulásában is.

Nagy hangsúlyt fektetünk a megye könyvtáraiból érkező könyvtárközi kérések kielégítésére, melynek eredményeként megkeresésünk folyamatosan emelkedik. Igyekszünk a kéréseket lehetőleg eredetiben kielégíteni. A folyóiratok esetében a másolatszolgáltatást igénylik egyre nagyobb számban. Öröndetes az, hogy gyarapodott az elektronikus szolgáltatás iránti igény - ennek növekedése a költséghatékonyságban is megmutatkozhat majd (másolás, postaköltség nem merül fel). Nagyon sokan használják a Borsodi Digitális Könyvtár dokumentumait, melyek elsősorban a helyismereti, helytörténeti kutatást támogatják.

Kérések		2007	2008	2009
Külső teljesített	Eredeti dokumentum	2 525	3 067	4 509
	Másolat (ebből elektronikus)	154 (0)	154 (0)	195 (12)
<i>Külső teljesített kérések összesen:</i>		2 679	3 221	4 704
Külső továbbított		14	14	7
Külső nem teljesített		290	87	112
Külső kérések összesen		2 983	3 322	4 823
	Eredeti dokumentum	313	462	382

Saját teljesített	Másolat (ebből elektronikus)	76 (0)	109 (8)	136 (14)
Saját teljesített összesen		389	609	518
Saját nem teljesített, ill. folyamatban lévő		46	34	43
Saját kérések összesen		435	643	561
Kérések összesen:		3 418	3 965	5 384
Teljesített kérések száma összesen		3 068	3 830	5 222

Az elmúlt évhez képest növekedés tapasztalható a könyvtárközi kölcsönzésben. **2009-ben 1519 db-bal több kérés érkezett könyvtárunkba..**

A beérkezett **igények 96% - át tudtuk teljesíteni**, amelyek elsősorban elektronikus úton jutottak el hozzánk, többségében **szakirodalmat (84 %)**, kisebb számban pedig **szépirodalmat (16 %)** kértek tőlünk.

A legtöbb kérést Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből, ezen belül **Tokajból (143 db)**, és Miskolcraól a **Szabó Lőrinc Városi Könyvtárból (134 db)** kaptuk. A megye további aktív könyvtárai: **Encs (121 db)** és **Sátoraljaújhely (114 db)**.

Némi csökkenést mutat az általunk más könyvtártól kért dokumentumok száma, mely pozitív jelzés lehet az állományunkra vonatkozóan.

VIII. SZAKMAI ÉS TÁRSADALMI KAPCSOLATOK, MENEDZSMENT

Együttműködéseink célja a szakmai feladatok megoldásának támogatása, a megye lakosságának jobb könyvtári ellátása, a szolgáltatások korszerűsítése, a könyvtári szolgáltatások igénybevételének megkönnyítése, az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a földrajzi és egyéb hátrányok leküzdésének elősegítésével. Erre törekszünk a közös projektek, szakmai programok, rendezvények, szakmai szolgáltatások menedzselése során.

Országos viszonylatban is eredményesnek mondható az az együttműködésen alapuló projekt, melynek eredményeként **175.992.494,- Ft támogatás** érkezik az elkövetkező másfél évben a megyébe. Az országban mindössze 7 megyei könyvtár által vezetett konzorcium indult eredményesen a TIOP és TÁMOP pályázaton, s a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár által vezetett konzorcium e szűk csapatban szerepel. E pályázatok a szakmai fejlesztéseken túl lehetőséget teremtenek az érintett kistérségekben a lakosság életminőségének javítására, a digitális írástudatlanság felszámolásának elősegítésére, a minőségi szolgáltatások (eKözigazgatás, e-learning stb.) kényelmes, a lakóhelyhez közeli vagy akár otthoni elérésére is.

Eredményesnek mondható az a munka, melyet a mozgókönyvtári szolgáltatás megszervezése érdekében folytattunk. A szolgáltatást megrendelőik számára jelentős források nyíltak meg, jelentős fejlesztések indultak a kistérségeken élők könyvtári ellátása, a földrajzi és gazdasági hátrányok leküzdése érdekében. A mozgókönyvtári normatíva mellett érdemi fejlesztést tesz lehetővé a megye könyvtáraiban az érdekeltség-növelő támogatás címén megítélt 20.024 e Ft, illetve a felzárkóztató pályázat eredményeként érkezett 2.211.000,- Ft, mely dokumentumok beszerzésére, az intézmények informatikai fejlesztésére fordítható.

A könyvtárszakmai együttműködések során a kapcsolattartás számos formáját igénybe vettük: a személyes, helyszíni látogatások mellett konzultációkra, szakmai tájékoztatókra, továbbképzésekre, tapasztalatcserékre került sor, tájékoztató hírlevelet jelentettünk meg, s az elektronikus kapcsolattartás is

egyre inkább a napi gyakorlat részévé válik.

A Megyei Könyvtár programkoordinációs, valamint pályázati tevékenysége 2009-ben eredményes volt, számos rendezvény megvalósítására nyújtottak fedezetet az elnyert NKA-s pályázatok szerte a megyében.

Az „Összefogás...” programsorozat keretében megszervezett rendezvényeket 2.700 e Ft-al támogatta az NKA Könyvtári Kuratóriuma, mely - elsősorban az idősebb korosztály számára - nagyszámú esemény megszervezését tette lehetővé.

Szakmai programszervezésre, évfordulós rendezvények támogatására további pályázati források álltak rendelkezésünkre. A programok megszervezésében szorosan együttműködtünk a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Borsod Megyei Szervezetével, az Informatikai és Könyvtári Szövetség Borsod Megyei Szervezetével, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Olvasószolgálati Szekciójával, s több városi, valamint községi könyvtárral, azok fenntartóival.

A fenntartó Megyei Önkormányzattal, az ágazati felügyeletet gyakorló minisztériummal, a Könyvtári Osztállyal, valamint a Könyvtári Intézettel munkakapcsolatunk korrekt és kiegyensúlyozott volt 2009-ben is. A társintézményekkel napi munkakapcsolatban álltunk, programjainkról tájékoztattuk egymást, közös projektek megvalósításán dolgozunk, mely jelentős többletmunkát igényel.

Részt vettünk/veszünk a Miskolci Egyetem Könyvtára által indított MATARKA szolgáltatásban, az Olvasószolgálat több munkatársa végzi az adatbázis építését.

Sokrétű és eredményes az együttműködésünk több megyei könyvtárral, valamint az országos szakmai szervezetekkel. Munkatársainkat ösztönözzük a már meglévő kapcsolatok fenntartására, eredményekben tetten érhető bővítésére. A két nagy szakmai szervezet mellett részt veszünk a Magyar Olvasástársaság, valamint a Zenei Könyvtárosok Nemzetközi Szövetségének (AIBM) munkájában, s a könyvtáros képzést folytató egyetemek, főiskolák gyakorlati képzését támogatjuk, hallgatóikat szakmai gyakorlatra rendszeresen fogadjuk, szakdolgozatok megírásához szakmai segítséget, esetenként konzulensi támogatást nyújtunk.

Kiegyensúlyozott kapcsolatot tartunk fenn több megyei és városi civil szervezettel (Mozgáskorlátozottak Megyei és Városi Egyesülete, Siketek és Nagyothallók Megyei Szervezete, Területi Gondozó Szolgálat stb.). Kiállítóként az idén is részt vettünk a Munkaügyi Központ által szervezett kiállításon.

Kapcsolatunk az iskolákkal, iskolai könyvtárakkal elmélyült, közös projektek megvalósításában számíthatunk egymás segítségére. Számos pályázatot, rendezvényt szerveztünk az általános iskolás korosztály számára, melyen egyre több vidéki iskola is indítja növendékeit.

A társ-megyei könyvtárakkal korrekt munkakapcsolatot építettünk ki, melyet tapasztalatcserék, szakmai kérdésekben tartott konzultációk, közös pályázatok jellemeztek.

A Megyei Könyvtár közönségkapcsolatairól a rendezvényeink kapcsán több fejezetben már említést tettünk, de itt is fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy az intézmény kultúráközvetítő és kultúrateremtő tevékenysége fontos részét képezi az intézmény munkájának. A közösségi élményszerzés alkalmi, a könyves ünnepek, a kiállítások, a gyermekfoglalkozások mellett arra törekszünk, hogy kiadványainkkal is hozzájáruljunk a megye értékalkotó munkájához.

Fontos törekvésünk hogy kiadványaink, tájékoztató anyagaink megfelelő minőségben készüljenek, igényes kivitelezésben kerüljenek olvasóink kezébe. Ennek figyelembevételével került sor egy naptár kiadására az idei évben is, melynek illusztrációit gyűjteményünkéből válogattuk.

A média képviselőivel kapcsolatunk korrekt volt, programjainkról több esetben tudósítottak.

Átalakult Web-lapunk követi azt a fajta megjelenést, melyet egyéb tájékoztató anyagaink esetében is alkalmazunk. A tartalmi rész karbantartása folyamatos, a zenei részleg oldala megújult.

Összességében elmondható, hogy a Megyei Könyvtár szakmai kapcsolatai kiterjedtek, korrektek és eredményesek. Tájékoztató anyagaink köre bővült, megjelenésében megújult, s mindez elősegítette a könyvtár célkitűzéseinek megvalósulását.

IX. AZ EGYES SZAKMAI TERÜLETEK BESZÁMOLÓI

IX.1 Állomány-nyilvántartó és feldolgozó osztály

Az osztály alapfeladata változatlanul az, hogy a kollégák – illetve alapvetően az olvasók - igényei alapján a könyvtár állományát gyarapítsa, a megrendelt dokumentumokat feldolgozza, azokat könyvtári használatra alkalmassá tegye; a még csak katalógusban feltárt raktári állomány számítógépes feldolgozását a megnövekedett egyéb munka mellett folyamatosan végezze; a növekvő igényeket kielégítve szakmai segítséget nyújtson a megyében egyre szélesebb körben elterjedt CORVINA integrált rendszert használó könyvtárosoknak.

Mindezen tevékenységet nemcsak a saját, de a kistérségi ellátásban könyvtárunkhoz kötődő könyvtáraknak is szolgáltatja.

A dokumentumok feldolgozása kizárólag elektronikus formában, a CORVINA integrált rendszerben történik. A kész rekordokat a Magyar Országos Közös Katalógus on-line katalógusában való megjelenés és megjelenítés céljából összegyűjtjük.

Az osztály minden munkatársa részt vett a 2009-ben tovább folytatódott és új feladatokkal kibővült kistérségi könyvtári ellátással kapcsolatos munkában. A Miskolci Kistérség, illetve az Abaúj-Hegyközi Kistérség településeinek dokumentumrendelését, feldolgozását, esetenként felszerelését elvégeztük, a kiszállítást előkészítettük.

A Miskolci Kistérség részére vásárolt dokumentumok a Megyei Könyvtár állományát képezik. Az Abaúji Kistérség önállóan gyarapít, a dokumentumok saját tulajdonát képezik, s az osztályunk által feldolgozott rekordok egy külön adatbázisba, az Abaújszántói adatbázisba kerültek. A kiszállításokat kísérő átadó-átvételi lista, mely a dokumentumokat leltári szám szerinti növekvő sorrendben tartalmazza, a szolgáltató abaújszántói könyvtárban egyedi leltárkönyvként funkcionál.

2009 júniusában elkezdtük a Miskolci kistérség települési könyvtárainak az állományát a CORVINA integrált rendszerben feldolgozni, ezáltal az elektronikus katalógusban láthatóvá tenni. Két olvasószolgálati kollégánóval együtt összesen négy településen dolgozott felváltva az osztály öt dolgozója.

Sajópetriben elkészült összesen 2774 rekord és 2947 példány

Sajópálfalán elkészült összesen 1239 rekord és 1335 példány

Sajósenyén elkészült összesen 1972 rekord és 2206 példány

Kisgyőrben elkészült összesen 5959 rekord és 7091 példány

Összesen 34 napot dolgoztunk vidéki könyvtárakban, elkészítve 11944 db bibliográfiai rekordot és 13579 db példányrekordot.

A munkánkat Székelyné Csetneki Ibolya koordinálta, ott helyben pedig a módszertani csoport részéről a település területi „gazdája” segítette.

A Pálházán folyó önálló katalogizáló munkát egy kollégánónk konkrétan és tanácsokkal is folyamatosan segítette.

A másik partner kistérséggel, az Abaúj-Hegyközi kistérséggel a munkavégzés szintén folyamatos és sokrétű. A szolgáltató könyvtár, az Abaújszántói Petőfi Sándor Művelődési Ház Könyvtár és Tourinform Iroda vezetőjének kérésére segítséget nyújtottunk a városi könyvtár saját állományának a CORVINA integrált rendszerbe való bevitelében, melyet közmunkás végez. Ezzel kapcsolatban részünkről a segítségnyújtás -igényszerűen- folyamatos. Rendelkezésre állunk könyvtárközi kérések, rendelések, statisztika és egyéb kérdés-kérés esetén. A forrás-átutalás egész évben akadozott, sőt nem is teljesült a naptári év végéig.

Mindkét kistérség pénzügyi elszámolását, könyvelését – igen pontosan - kolléganőnk, Karszáné Bányai Klára végzi.

A Zeneműtár és a Raktár állományának revíziójában, az egyes állományrészek példányainak átírási munkájában is részt vettek munkatársaink.

A gyarapító kollégák 2009-ben összesen 13.809 db dokumentumot leltároztak be 30.407.780,- Ft értékben.

Munkájuk során 3554 db rekordot vettek át más adatbázisból és 5877 db új rekordot rögzítettek.

2009 tavaszáig és 2009 őszétől döntően a közbeszerzési pályázat során szállítói jogot nyert Könyvtárellátó Kht.-tól vásárolta az intézmény a saját és a kistérségbe menő dokumentumait. E gyakorlat könnyítette az osztály munkáját, hiszen szerződés szerint jelzetelve, tasakkal felszerelve, cédulákat mellékelve érkeztek a példányok.

A feldolgozó kollégák a tárgyszavazási és katalogizálási házi szabályzatunknak megfelelően végezték:

- az új dokumentumok tartalmi-formai feltárását,
- az elektronikus katalógus építését,
- a raktári állomány retrospektív gépi feldolgozását,
- a gyors katalogizált példányok adatainak kiegészítését,
- a régi könyvek időigényes és nagy körültekintést kívánó feldolgozását,

A megnövekedett számú dokumentumok szerelése, átadó listák, cédulák nyomtatása jelentős volt, különösen a nem a KELLO-ban vásárolt dokumentumok megnövekedett száma miatt.

Az osztály a munkája során igyekezett rugalmasan követni és kezelni a kollégák gyarapítási és feldolgozással kapcsolatos igényeit, kéréseit. Az új dokumentumok az osztályunkon a beérkezéstől az olvasószolgálat részére való átadásig - a belső munkák átszervezése következtében – kevesebb időt töltek.

Mindemellett kollégáink részt vettek a könyvtár „mindennapi életében”:

- rendezvények, kiállítások előkészítésében, lebonyolításában, illetve jelen is voltunk azokon;
- az olvasószolgálati ügyeletben, szükség esetén a kölcsönző, raktáros és a tájékoztató könyvtárosok munkáját számos esetben segítettük.

Rendszeresen ott voltunk:

- a felhasználóképzésben,
- a NagyNet tanfolyami oktatásban,
- a segédkönyvtárosi képzésben,
- a szakfelüyeleti munkában,
- a könyvtárban gyakorlatot folytató hallgatók képzésében és
- érintőlegesen a könyvtár pályázatokkal kapcsolatos munkájában.

Két kolléganőnk vett illetve vesz részt képzésben; Bardóczyné Konderák Valéria a Kecskeméten indult „Minőségmenedzsment a könyvtárban” tanfolyam két modulját végezte el sikeresen, Székelyné Csetneki Ibolya pedig eTanácsadó minősítést szerzett.

Az osztálynak elmúlt évi teljesítménye:

Bibliográfiai rekordok	új átvett/módosított összesen	4 514 db 11 905 db 16 419 db
Authority rekordok	új átvett/módosított összesen	8 601 db 2 169 db 10 770 db
Új rekordok dokumentumtípusonkénti megoszlása	könyv CD/DVD kotta számítógépes fájl vizuális térkép	3 963 db 104 db 25 db 118 db 257 db 39 db
Példányadatok	új módosított	18 008 db 23 593 db
Az adatbázisban található rekordok száma	összesen	232 396 db

IX.2 Olvasószolgálat

Állománygondozás

2009-ben bevezettük a Corvina gyarapító moduljának használatát, melynek segítségével az igények jelölése és annak elbírálása zökkenőmentes volt. Néhány esetben alkalom nyílt közvetlenül bolti válogatásra is a gyorsabb beszerzés érdekében. 2009-ben is folytatódott az elavult és elhasználódott dokumentumok kivonása elsősorban a kölcsönző állományból, valamint a kötésre szorulókat átadása kötetítésre.

Elkezdődött a jobb helykihasználás érdekében a duplum példányok leválogatása és raktári elhelyezése. Ezzel párhuzamosan történt a raktári példányok átirányítása a kölcsönző állományba, illetve az egyes raktári helyekről másikkra.

A központi raktár állományának revíziója folyamatosan történt. Tekintettel az állomány nagyságára és arra, hogy a revízió szolgáltatási időszakban történik, nem lehet pontosan meghatározni a befejezés időpontját. Bízunk abban, hogy a 2010. év folyamán a revíziót a raktárban is lezárhatjuk.

Szolgáltatás

Az Olvasószolgálat munkatársai sikeres NKA pályázat megvalósításaként használói elégedettségmérést végeztek kérdőíves interjú formájában 2009. március-április hónapban. A kiértékelés augusztusra elkészült, eredményét a honlapunkon és az elektronikus médiában is elérhetővé tettük.

A 2008. végén megfogalmazott változtatási igényeknek megfelelően, a használói elégedettségmérés során megfogalmazott kérések figyelembe vételével, valamint az integrált rendszerben bekövetkezett módosítás miatt átdolgoztuk a Könyvtárhasználati szabályzatot. A fenntartó elfogadását követően, a nyári előkészítő munkák után 2009. szeptembertől módosultak a használat (kölcsönzés, késedelem, egyes folyóiratok kölcsönzése, nyitva tartás) feltételei.

Rendszeressé vált, bár nem túl széles körben a saját laptop és a könyvtár által biztosított vezeték nélküli Internet használata. Ezzel a lehetőséggel 126 esetben éltek olvasóink.

Fénymásolás helyett a saját géppel történő fényképezést térítési díj ellenében, 8 alkalommal vették igénybe használóink.

A könyvtár vezetése elkötelezett a minőségbiztosítás könyvtári alkalmazása mellett, mely a szolgáltatások minőségi javításának alapfeltétele. Ennek bevezetéséhez, az alapvető feladatok elvégzéséhez a Nemzeti Kulturális Alap pályázata biztosította a feltételeket. Ennek folytán az első félévben megalakult a Minőségügyi Tanács, melynek munkájára a projekt zárása után is számítunk. A sikeres munkának köszönhetően elkészült könyvtárunk Stratégiai terve 2009-2013.

A szervezeti kultúra fejlesztése érdekében a pályázati forrás segítségével, a Könyvtári Intézet szakértőjének bevonásával minden dolgozó kitöltötte a szakértő által összeállított kérdőívet, részt vett a szervezett tréningeken, valamint az értékeléssel egybekötött értekezleten.

Folyamatosan történt a MATARKA adatbázis építése, a kollégák által vállalt folyóiratok tartalomjegyzékének rögzítése.

A kiállítási vitrinekben, tárlókban, paravánokon egész évben kiállításokkal vártuk a könyvtárba látogatókat.

Megrendelés alapján több témában készült irodalomkutatás, sajtófigyelés a nyomtatott és elektronikus médiákban megjelent cikkekből.

Nagy sikernek örvend tavasszal indított szolgáltatásunk, az „Ajándék a múltból”, melynek keretében 108 megrendelésünk volt a régi folyóiratokból összeállított ajándékok készítésére, melyet az olvasószolgálat és a kötettség két munkatársa végzett.

Képzés

A használó képzési projekt keretében 2009-ben 20 tanfolyamot szerveztünk, melyből 13 Miskolcon kívül, a megye különböző településein (Arnót, Berzék, Bükkzentkereszt, Kisgyőr, Gesztely, Mezőcsát, Mezőkövesd, Parasznya, Radostyán, Sajóbabony, Sajópálfala, Sátoraljaújhely, Tiszaújváros) valósultak meg.

Az Olvasószolgálat munkatársai tanítottak a könyvtár által szervezett felsőfokú Segédkönyvtáros képzésen, és rendszeresen fogadtak könyvtárszakos hallgatókat gyakorlatra.

A kollégák ebben az évben is részt vettek helyben és más könyvtárak által szervezett konferenciákon, továbbképzéseken.

Szeptember 15-én indult a TÁMOP program megvalósítása, melynek keretében egy kolléga kezdte meg a kecskeméti Katona József Könyvtár által szervezett, 4 modulból álló „Minőségmenedzsment a könyvtárban” c. akkreditált továbbképzési programot.

Konferenciák

2009-ben két nagyszabású konferenciát szervezett a Megyei Könyvtár:

Sátoraljaújhely-Széphalmon **„Kazinczy Ferenc és a Magyar nyelv éve”** alkalmából rendezett megemlékezésen, valamint a Miskolcon és Gömörszőlősen **„Korszerű eljárások-korszerű könyvtárak”** címmel rendezett konferencián és azok szervezésében is részt vállaltak az osztály munkatársai.

Programok

Ebben az évben is kapcsolódtunk a kiemelkedő ünnepekhez, Magyar Kultúra napja, Költészet Napja, Internet Fiesta, Ünnepi könyvhét, Őszi könyvtári napok, melyeken színvonalas programokkal vártuk az érdeklődőket.

Ismét megrendeztük az Ünnepi könyvhetet megelőzően a 24 órás felolvasást, melynek előkészítésében és lebonyolításában a könyvtár minden dolgozója részt vett.

Folytatódott a „MŰÚT a könyvtárba vezet” programsorozat, melynek keretében neves szerzőket hívtunk meg író-olvasó találkozókra. A programokhoz két ajánló bibliográfia készült (Dragomán György, Spiró György)

Az egyes programok, tanfolyamok lebonyolításához a Nemzeti Kulturális Alap nyújtott támogatást. A 2009. évben benyújtott minden pályázatunk (NKA, TÁMOP 3.2.4, Balassi Intézet, Megyei Mecénás Alap) sikeres volt, melyek megvalósítása 2010-re is átnyúlik.

A két nagyszabású EU-s pályázat, a TÁMOP és TIOP megvalósítása 2009. szeptember 15-én és október 1-jén elkezdődött. Mindkét pályázat sok plusz feladatot jelent az Olvasószolgálat munkatársai számára. Ebben az évben sor került mindkét pályázat projektnyitó rendezvényének lebonyolítására, a TÁMOP-ét nagyszabású koncerttel (Palya Bea) kiegészítve.

Részletes program-összeállítás a mellékletben látható.

PR tevékenység

Az Ünnepi könyvhéten nemcsak a programok szervezésében vettünk részt, hanem már harmadik alkalommal, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítése érdekében sátorral is megjelentünk a könyvtéren.

2009-ban már negyedik alkalommal vettünk részt külön standdal a Pályaválasztási kiállításon is, melyen szóróanyagokkal, népszerűsítő kiadványokkal, mini kiállítással jelentünk meg.

A könyvtár szolgáltatásairól az új arculatnak megfelelő szórólapok készültek folyamatosan, melyeket a könyvtáron belül és kívül egyaránt terjesztettünk. Az új szolgáltatásokhoz, a bevezetéssel egy időben készültek el az ismertető, amik a figyelem felkeltésében, a népszerűsítésben fontos szerepet töltek be. A kötetzeti szolgáltatásaink közül, az „Ajándék a múltból” választható és megrendelhető darabjait a bejáratnál elhelyezett vitrinben mutattuk/mutatjuk be.

A programokról, eseményekről a meghívókat, plakátokat és szóróanyagokat is az Olvasószolgálat könyvtárosai készítették, a költészet munkatársainak közreműködésével. Újra készült 2010-es falinaptár és könyvjelző naptár a Könyvtár népszerűsítése érdekében.

Folyamatos a kapcsolat a különböző médiákkal, a programjainkról, a nagyobb eseményekről hírt adtak. Egyre gyakrabban és nagyobb terjedelemmel jelentünk meg a helyi és megyei nyomtatott és elektronikus sajtóban.

Rendszeresen megjelenő elektronikus hírlevélben tájékoztattuk olvasóinkat, melyet nyomtatott formában is közzé tettünk az intézményen belül azok számára, akik nem rendelkeznek e-mail címmel.

Honlapunk folyamatosan változik, új tartalmakkal bővül. A könyvtári események alkalmával készült fotókat és videó felvételek részleteit már a rendezvényt követő napon nézegethettük a **Kép- és videótárban**.

A könyvtár weblapját folyamatosan aktualizáltuk. A Borsodi Digitális Könyvtár tartalmát bővítettük, különös tekintettel a programokhoz készített bibliográfiákkal, a digitalizált dokumentumokkal.

Egyéb

Az elmúlt évben az érvényes regisztrációval rendelkezők számában és a forgalmi adatokban is növekedés érzékelhető, a kedvezőbb használati feltételeknek, a folyamatosan bővülő helyi és online szolgáltatásoknak és tartalmaknak köszönhetően. Ez a kismértékű növekedés a pénzforgalomban is érzékelhető volt.

2009-ben a Kölcsönzési adminisztrációnál **8.557.710** Ft-os pénzforgalmat bonyolítottunk le, mely az előző évihez képest kissé növekedett (8.505.198 Ft).

Legjelentősebb a bevételek közül a beiratkozási díj, mely **3.801.540** Ft volt – kevesebb, mint az elmúlt évben (3.993.569 Ft), ez a használati feltételek változásából adódott. Könyvek kártérítéseként 53 db-ért **101.105** Ft-ot fizettek be olvasóink, többet, mint az előző évben (71.590 Ft). A kártérítési összeget az elhagyott vagy megrongálódott dokumentumok gyűjteményi értéke alapján állapítottuk meg.

2009-ben sikerült a peren kívüli eljárások tekintetében a lemaradást ledolgozni. A fizetési meghagyások bíróságra adása előtt 30 nappal tértivevényes felszólítást küldtünk olvasóinknak, lehetőséget adva arra, hogy az eljárás megindítása előtt rendezzék tartozásukat.

Ennek köszönhetően **68** esetben sikerült visszaszerezni a dokumentumokat. A **159** bírósági eljárásra beadott kérelmünkre, (mely **380** db dokumentumot érint) **20** esetben rendezték olvasóink tartozásukat, **48** esetben nem reagáltak és **91** perlés folyamatban van.

Jelenleg **125** perelhető példányt tartunk nyilván. A számítógépes rendszer megfelelő formátumban nyomtatja a perléshez szükséges adatokat, így a kintlévőségek behajtása folyamatosan történhet.

IX.2.1 Gyermekkönyvtári tevékenység

Állományalakítás

A Gyermekkönyvtár munkatársainak 2009. évben is alapvető feladata volt az állomány folyamatos, és sokoldalú gyarapítása. Ebben az időszakban is rendszeres tevékenységet jelentett a Gyermekkönyvtár munkatársainak a megrongálódott, de tartalmukban még használható könyvek köttetésre történő leválogatása és átadása a belső szabályzatnak megfelelően.

Folytatódott továbbá az elavult és elhasználódott dokumentumok kivonása - törlési jegyzékek készítése, belső átirányítások elvégzése- az állományból. A Gyermekkönyvtár gyűjtőkörébe nem tartozó dokumentumok főlépédként a miskolci Magister Gimnázium számára kerültek átadásra, valamint jelentős részüket a könyvtár munkatársai értékesítették. 2009-ben kb. 1200 db dokumentum került kivonásra a Gyermekkönyvtár állományából.

Szolgáltatás

A Gyermekkönyvtár legfontosabb feladata volt a fenti időszakban is a gyermekek életkori sajátosságait, valamint a technika legújabb eszközeit és lehetőségeit figyelembe vevő dokumentum- és információszolgáltatás, az olvasásra motiválás, a szépirodalom értékeinek élményközpontú közvetítése, az információkeresés technikájának elsajátíttatása, és közösségi élményt adó és egyéni programok szervezése.

A közösségi élményszerzést és a kulturális értékek közvetítését szolgálta a hagyományosan minden évben megrendezésre kerülő programsorozatok megszervezése és lebonyolítása: Magyar Kultúra Napja, farsang, húsvét, Költészet Napja, Föld Napja, Ünnepi Könyvhét, Őszi Könyvtári Napok, decemberi

Gyermekkönyvhét, valamint az országos Internet Fiesta.

Nagy hangsúlyt fordított a Gyermekkönyvtár olvasói egyéni foglalkoztatására, illetve bármilyen hátrányokkal küszködő gyermekek színvonalas szabadidős tevékenységének biztosítására, ezzel is segítve esélyegyenlőségük megteremtését.

A Gyermekkönyvtár havonkénti rendszerességgel a gyermekükkel otthon lévő kismamák és csöppsegeik számára **Babusgató Klubot** működtetett. A meghívott szakemberek- óvodapedagógus, gyógypedagógus, népzene-alkalmanként a gyermeki képesség- és készségfejlesztés más-más játékos módjával, lehetőségeivel ismertették meg a mamákat és babákat. A Babusgató Klub a Miskolci **Csodamalom Bábszínház** nagy sikerű csecsemőszínházi előadásával kapcsolódott az országos Születés hete programsorozathoz.

A Gyermekkönyvtár a fenti időszakban több alkalommal-húsvét és karácsony előtt, gyermeknapon, ősszel-nagy érdeklődés mellett, szombatoként családi kézműves játszóházat szervezett. A játszóházban a gyerekek a gyöngyfűzéssel, írókázással, csuhéfonással, és az origami technikájával ismerkedtek meg.

A Gyermekkönyvtár használói nagy létszámban vettek részt a május végén megrendezésre kerülő **Éjjel-nappal a könyvtárban** című programon is. Nemcsak felolvastak kedvenc könyvükből a gyerekek, hanem könyvajánlásokat és meserészleteket is előadtak.

Ebben az évben is megrendezésre került a gyermeknap. A Bojtorján együttes koncertje, valamint kézműves foglalkozások várták az érdeklődő gyerekeket és szüleiket.

A Gyermekkönyvtár immár hagyományos szolgáltatásaként 2009. június 22. és 26. között **„Kézművesség napról napra”** címmel nyári napközis tábort szervezett az általános iskolák alsó tagozatosai számára. Könyvtári ki mit tud, tréfás játékok, kézműves foglalkozások, / gyöngyfakészítés, csuhézás, nemezelés/, múzeumlátogatás, mozizás, és kirándulás is szerepelt a programban. A harsányi Méhészmadár Erdei Iskolában a régi paraszti, tanyasi gazdálkodással, és az állattartással ismerkedtek a tábor résztvevői.

„Népmesetudós kerestetik” címmel Benedek Elek születésének 150. évfordulója alkalmából a Gyermekkönyvtár kétfordulós országos általános iskolai történelmi- műveltségi vetélkedőt hirdetett. A játékban a magyarországi, és a határon túli magyar nyelvű általános iskolák negyedik osztályos csapatai vettek részt. A szóbeli döntő 2009. június 2-án volt a Megyei Könyvtárban.

A döntőn résztvevő tanulókat és a felkészítő pedagógusokat értékes könyvekkel, valamint **Szabó Anna** mesemondó élvezetes előadásával jutalmaztuk.

Az érdeklődő gyerekek az Ünnepi Könyvhét apropóján találkozhattak **Kiss Ottó** József Attila- díjas költővel, **Gál Halász Anna** írónővel, és **Paulovkin Boglárka** illusztrátorral.

A Benedek Elek- évhez kapcsolódva a Gyermekkönyvtár **„Mesés plakátok”** címmel megyei szintű illusztrációs pályázatot hirdetett az általános iskolák alsó tagozatosai számára. A pályázati felhívásra kb. 600 pályamű érkezett a megye különböző oktatási intézményeiből. Az érdeklődő látogatók a legsikerültebb alkotásokkal kiállítás keretében ismerkedhettek meg.

Benedek Elek születésnapja, a Népmese Napja is megünneplésre került. **Sebestyén István** bukovinai székely népművész a magyar népmesekincs legszebb darabjait adta elő nagy érdeklődés mellett, a gyermekkönyvtár munkatársai pedig a nagy székely mesemondó műveit, és életének legjellemzőbb eseményeit mutatták be kiállítás keretében. A Gyermekkönyvtár programjainak sikeres része volt a Könyves Vasárnap. E különleges napon a **Pécsi Sándor Guruló színpad** tagjai vezetésével játékos családi vetélkedőn, kézműves játszóházban és az **Alma együttes** nagy sikerű koncertjén vehetett részt a több száz érdeklődő gyermek és felnőtt egyaránt.

A Gyermekkönyvtár decemberben karácsonyváró programsorozatot szervezett. A rendezvénysorozat kiemelkedő része volt a TÁMOP nyitó rendezvényéhez kapcsolódó Palya Bea **„Álom-álom kitalálom”** c. gyermekkoncertje, **Lackfi János** kétszeres IBBY-, József Attila-díjas író, költő könyvbemutatója és

Gáspár Enikő színházi előadása.

A családi ünnepi játszóházban a **Diósgyőri Kézműves Alkotóház** népi mestereinek vezetésével a gyerekek karácsonyfadíszeket és ajándékokat készítettek gyöngyből, kukoricacsuhéból és textilből.

A Gyermekkönyvtár részt vett 2009. szeptemberétől, és a jövőben is részt vesz a TÁMOP keretében az olvasáskultúra fejlesztését, a könyvtári szolgáltatások népszerűsítését célzó program lebonyolításában, amely a többségében hátrányos helyzetű gyermekeket foglalkoztató két általános iskolai osztály – a **Selyemréti Általános és Magyar Két Tanítási Nyelvű Iskola**, és a **Rákóczi Julianna Általános Iskola** - mint fókuszcsoporthoz és a Gyermekkönyvtár öt éven át tartó közös fejlesztő programja keretében valósul meg. A Gyermekkönyvtár csatlakozott továbbá a „Mese útja” című országos olvasóvá nevelő projekthez a „Manók hava” c. programsorozattal. A rendezvénysorozathoz kapcsolódva Toronyi Józsefné válogatott bibliográfiát készített Manós mesék és versek címmel, amely a fentiekben említett honlapon is elérhető.

A Gyermekkönyvtár csoportos foglalkozásai 2009. évben

Könyvtárismertető	51
Könyvtárhasználati	43
Kézműves	32
Tematikus	39
Vetélkedő	9
Egyéb /vetítés, mesenézés, játszóház/	8
Előadások, klubfoglalkozások, /Babusgató klub, kézműves klub/, író-olvasó találkozók, koncert	23
Összesen	205

Szakmai együttműködést szolgáló programok

A Gyermekkönyvtár a Miskolc Kistérség Többcélú Társulás közreműködésével a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Gyermekkönyvtáros Műhely tagjai, valamint a gyermekekkel foglalkozó szakemberek számára 2009-ben két alkalommal is szakmai napot szervezett, „**A gyermekekért Borsod megyében**” címmel.

A tavaszi konferencián előadást tartott a szakma egyik legjelesebb képviselője **dr. Lovász Andrea** irodalomtörténész, gyermekirodalom-kutató. **Sándor Csilla Mária** főszerkesztő előadásában a Csodaceruza c. folyóiratot mutatta be.

Az őszi szakmai napon pedig **Gombos Péter** gyermekirodalom-kutató korszerű olvasóvá nevelési stratégiákkal és eszközökkel ismertette meg a Gyermekkönyvtáros Műhely egyre bővülő szervezetét. **Stibler Erika** pszichológus „**Hatások és ellenhatások**” címmel a gyermekirodalmi művek pszichológia hatásairól tartott előadást.

A Gyermekkönyvtár munkatársai több alkalommal tartottak bemutató, illetve kézműves foglalkozásokat a megye települési könyvtáraiban. Többek között Ároktőn, Kácson, Boldogkőváralján, Sajópálfalán, Sajólászlófalván, Alacsán, Kondón, és Arnóton. Részt vettek továbbá a sajtópetri Antal Imre Közösségi Ház fennállásának egyéves évfordulójára rendezett programon. „**Micimackó és barátai Sajópetribe vezetnek**” címmel játékos vetélkedőt szerveztek a Közösségi Házba ellátogató gyerekek számára.

A Gyermekkönyvtár munkatársai továbbá részt vettek különböző vetélkedők zsűrijében is. Többek között a Borsod- Abaúj- Zemplén Megyei Önkormányzat által szervezett, a putnoki Serényi Béla Gimnázium, Mezőgazdasági Szakközépiskolában megtartott megyei diákszemle vetélkedőn, az alsózsolcai Községi Ház kistérségi Radnóti Miklós vetélkedőjén, és a miskolci Görög Katolikus Általános Iskola megyei mesemondó- és versmondóversenyén, valamint az ónodi Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola rajzversenyén. A rajzverseny legsikerültebb alkotási a Megyei Könyvtárban is bemutatásra kerültek.

A Gyermekkönyvtár vezetője pedig előadást tartott a 2009. júliusában Debrecenben megrendezésre kerülő Magyar Könyvtárosok Egyesülete 41. vándorgyűlésén, a Gyermekkönyvtáros Szekció szakmai napján.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtárának lehetősége nyílt 2009-ben bemutatkozni az egyik legrangosabb gyermekirodalmi folyóiratban, a Csodaceruzában.

A Gyermekkönyvtár munkatársai részt vettek továbbá a Minőségügyi Tanács munkájában is.

Pályázat

A Részleg eredményesen pályázott a Megyei Közgyűlés Mecénás Alapjához országos levelezős műveltségi játék, valamint gyermeknap programozat megrendezésére.

A Gyermekkönyvtár másik sikeres pályázataként - a Nemzeti Kulturális Alapprogram Szakmai Kollégiuma jóvoltából – „Így volt” címmel foglalkozások, könyvtári játékok és vetélkedők forgatókönyvét tartalmazó módszertani segédlet kiadására nyílik rövidesen lehetőség.

IX.2.2 A Helyismereti részleg tevékenysége

Gyarapítás

Gyűjteményünk 296 db könyvvel, 25 db DVD-vel és 7 db CD-vel gyarapodott ebben az évben

Az antikvár-aukciókat figyelemmel kísértük, az egyes tételekre javaslatot tettünk a gyarapító csoportnak. Antikváriumai jegyzékekről 14 db könyvritkaságot sikerült beszerezni 321.425 Ft értékben.

Helyi nyomdaktól kötelempéldányként 503 db (nem csak helyismereti) kötet érkezett.

Feltárás és statisztikai adatok

Az új helyismereti dokumentumok analitikus feltárása, tárgyszavazása folyamatosan történt. A retrospektív feltárással a 300-as főosztály kivételével elkészültünk, melynek során 2450 helyismereti rekord került be az adatbázisba.

A Központi raktárból a helyismereti tárgyú DVD-ket és CD-ket a részlegbe átirányítottuk, ezzel használatuk könnyebbé, gördülékenyebbé vált.

A Borsodi Digitális Könyvtárba az újonnan bekerülő kötetekről a leírásokat (metaadatokkal, webkapcsolódásokkal) elkészítettük.

A nyomdai kötelempéldányok átvétele, az aprónyomtatványok csoportos leltárkönyvbe vétele, rendszerezése, a könyvek irányítása, leadása feldolgozásra, valamint az időszaki dokumentumok átadása érkeztetésre szintén a rendszeres feladatok közé tartozik.

A kurrens periodikákból **3302** db cikket rögzítettünk. Folyamatosan javítottuk a rekordokat és az authority fájlokat. Ez a helyi személyek esetében rendkívül fontos a könnyebb azonosítás miatt.

A gyűjtemény egyik munkatársa aktívan részt vett a Miskolci kistérség könyvtáraiban végzett retrospektív feldolgozásban.

Szolgáltatások

Több éves előkészítő munka után sor került a **Régi Könyvek Tárának** fizikai kialakítására. Itt nyert méltó elhelyezést kb. 600 kötet, a könyvtár legféltettebb „kincsei”. A régi, a korábbi években restaurált, tisztított, illetve még erre váró könyv. Itt helyeztük el mikrofilmjeinket, képeslevezőlap-gyűjteményünket és az elektronikus dokumentumokat.

Olvasói gép üzembe helyezésére is sor került, amelyen elérhető a Corvina adatbázis, a korábbi off-line adatbázisok, a digitális Észak-Magyarország, s honlapunkon keresztül a Borsodi Digitális Könyvtár, valamint a helyismereti tartalmú CD-ROM-ok és DVD-ROM-ok.

Új szolgáltatásként a helyismereti új könyveket folyamatosan ajánlottuk honlapunkon. A nézettség statisztikai adatai a szolgáltatás népszerűségét bizonyítják, a 10 legnézettebb képből átlagosan 7 helyismereti könyv, pl. a „Matyóföld kultúrájáról II.” c. kötet ajánlását egy év alatt 566 látogató nézte meg.

A honlapunkon elérhető tartalmak bővítésében is részt vállaltunk, évfordulónaptárat készítettünk, amely helyi személyekhez kapcsolódó katalógusbeli találati halmazokat is tartalmaz. Elvégeztük a Borsodi Digitális Könyvtárban a szükséges változtatásokat (új dokumentumok, új online-folyóiratok elhelyezése).

Irodalomkutatást készítettünk több témában: cégek sajtómegjelenéséről, a miskolci I. világháborús emlékmű és zsinagóga történetéről, a megyei asztalitenisz csapatbajnokokról a megadott időszakban, a lengyel nagykövetség megkeresésére a II. világháború idején megyénkbe menekült lengyelekről stb.

Minden kollégánk folyamatosan részt vett a MATARKA-adatbázis építésében, a vállalt folyóiratok több évfolyamának retrospektív bevitelét is elvégeztük, továbbá részt vettünk a LIBINFO szolgáltatásban is.

Kiállítások

Több kiállítás összeállításában és rendezésében vettünk részt: a Költészet napja alkalmából József Attila-díjas költőinkről, a Honismeret napja alkalmából helytörténeti kiadványokból, a Kordos László-emléknapon a családtól származó és intézményünk irattárából összegyűjtött dokumentumokból. Közreműködtünk két helyi művész alkotói kiállításának létrehozásában is.

Vetélkedő

Miskolc törvényhatósági jogállásának centenáriuma - a város napján - sikeres helytörténeti vetélkedőt rendeztünk középiskolásoknak „Miskolc kedves város nekem” címmel.

Egyéb

Folytatódott a Miskolci Galériával az együttműködés, ennek keretében vettünk részt Pető János-, Kalló László- és a Miskolci Galéria-bibliográfiákhoz végzett anyaggyűjtésben.

Az Ünnepi Könyvhéten Laki-Lukács László új könyvének bemutatóját szerveztük meg, műveiből kamara-kiállítást készítettünk.

A Honismeret Napja alkalmából a Honismereti Egyesület konferenciát rendezett, melynek előkészítésében és lebonyolításában is részt vettünk. Hasonlóképpen az Egyesület „Iskola és Honismeret” c. konferenciáján Széphalmon.

Az elmúlt évben elkezdődött képeslapjaink digitalizálása is.

IX.2.3 A Zenemű- és hangtár tevékenysége

Állománygondozás

2009. januártól a gyarapító csoport vette át a zenei dokumentumok leltározásának feladatát. A gyarapítást és feldolgozást a Zenemű- és hangtár munkatársa végezte, a leltározás, példányadatozás és szerelés a gyarapító csoport feladata lett.

A lapkotta állomány feldolgozása elkészült, melynek során 2009-ben 200 db kotta adatbevitelére került sor. A CD-k folyamatos feltárásával 800 db lemez adatai kerültek az adatbázisba. A kézikönyvek retrospektív feldolgozása befejeződött.

A gyűjteményünk revíziója megtörtént, a revíziót lezáró jegyzőkönyv elkészült. A hiányzó dokumentumok kivezetése a leltárkönyvekből a 2010-es évre húzódik át.

A bakelit és CD lemezek digitalizálásra való előkészítését elkezdtük. (75 db CD és 10 db bakelit lemez archiválása már megtörtént)

Az Új Zenei Műhely koncertjeinek hangszalagjait szintén összeállítottuk a digitalizáláshoz.

Rendezvények, kiállítások

Zenei műsorszámokat gyűjtöttünk könyvtári rendezvényekre, versenyekre.

A Haydn év kapcsán kiállítást készítettünk, melynek tablóját a helyi kiállítás után a kistérségi könyvtárakba is elvittük. A Haydn-re való megemlékezésünket egy totóval és egy koncerttel színesítettük.

Szakmai napot rendeztünk zenei pedagógusok számára, amelyet egy rendhagyó énekórával zártunk.

A Fazekas Mihály Általános Iskola rendhagyó énekórát tartott a Zenemű- és hangtárban a zenei kollégák közreműködésével.

Egyéb

2009-ben a Zenemű-és Hangtár honlapja megújult, folyamatos frissítésében részt vett a részleg valamennyi dolgozója.

A kistérségi könyvtárak állományának feltárásában (könyv és audiovizuális dokumentumok), a MATARKA adatbázis építésében folyamatosan részt vettünk.

A Miskolci Egyetem Bartók Béla Zenetudományi Intézetével való együttműködési szerződésünk keretében több főiskolai koncert volt a könyvtárban. A főiskolával gyarapításunkat folyamatosan egyeztetettük, több könyvtárközi kérés érkezett hozzánk részükről. A főiskolai hallgatók 2009-ben gyakrabban vették igénybe a szolgáltatásainkat, mint ezt megelőzően.

A MKE Zenei Szekciójának és az AIBM Magyarországi Csoportjának munkájában is részt vettünk

IX.2.4 Nyelvi különgyűjtemény – Nemzetiségi ellátás

Állománygyarapodás, állománygondozás

A részleg állománya ebben az évben is folyamatosan gyarapodott nemcsak a könyvek, de a nyelvtanulást segítő AV dokumentumok számában is. A KELLO- tól történő folyamatos vásárlás mellett lehetőség nyílt könyvesbolti válogatásra is a leginkább keresett nyelvkönyvekből.

A **Nemzetiségi gyűjtemény** polcaira új könyvek kerültek német, szlovák, lengyel, görög, örmény, bolgár nyelven, és gyarapodott a cigánysággal foglalkozó könyvek száma is.

Folytatódott az elavult, elhasználódott dokumentumok kivonása az állományból a még használható könyvekből átadtunk más könyvtáraknak is. Néhány könyvet jelképes összegért látogatóink vásároltak meg.

Az állomány hatékonyabb kihasználása érdekében közel 100 db könyv került átirányításra más gyűjteményrészből, illetve más raktári helyre.

Egyéb tevékenységek

A nyelvi részleg is bekapcsolódott a könyvtári programokba: Internet Fiesta, 24 órás felolvasás, „Netrekész roadshow”.

Szeptemberben a Fazekas Általános Iskola csoportjai 4 alkalommal vették igénybe a részleg szolgáltatásait angol nyelvi óra keretében.

Nagyszerű két fordulós vetélkedőt szervezett a részleg munkatársa a Brit kultúráról középiskolások számára, melyre nemcsak Miskolcra, hanem a megye több településéről is jelentkeztek diákok.

A Fazekas Általános Iskolában az angol nyelvi szavalóverseny zsűrijébe is meghívást kapott a részleg munkatársa.

IX.3 A rendszergazdai feladatok, az információs kommunikációs technológiai háttér alakulása

A 2009-es esztendőben lehetőségeinkhez mérten végeztük el az informatikai rendszer üzemeltetését, karbantartását. Az elavult, vagy tönkrement gépek, informatikai eszközök selejtezése folyamatosan zajlik. A felhalmozódott veszélyes hulladékot az arra kijelölt helyiségben tároljuk későbbi elszállításra. A géppark folyamatos elavulása, valamint pénzügyi akadályok miatt nem sikerült az összes ilyen eszközünket lecserélni. Cseréltünk több számítógépet, alkatrész bővítéssel használhatóbbá tettük vagy más munkafolyamatokhoz átcsoportosítottuk. Az év során a következő berendezéseket szereztünk be:

- 3 db számítógép
- 2 db monitor
- 1 db scanner
- 2 db notebook
- 1 db netbook
- 2 db vonalkódolvasó

Az eszközök üzembe állítása folyamatosan történik, legtöbbször az időközben tönkrement, elavult eszközök helyére.

A Corvina rendszerhez eddig csatlakozott könyvtárak:

Abaújszántói Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár
Borsodnádasi Községi Ház és Könyvtár
Cigándi Városi Könyvtár
Gönci Városi Könyvtár
Mezőcsáti Kiss József Községi Ház és Könyvtár
Ózdi Művelődési Intézmények Városi Könyvtár
Pálházai Térségi Művelődési Ház és Könyvtár
Putnoki Péczeli József ÁMK Könyvtára
Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtár
Sárospataki Zrínyi Ilona Városi Könyvtár

Az eddig előfizetett Internet-vonalunk sávszélessége nem volt megfelelő több könyvtár fogadására, ezért kénytelenek voltunk egy új szinkron bérelt vonal előfizetésére, amelyre az átállás zökkenőmentesen lezajlott.

Napi kapcsolatban vagyunk a Corvina rendszer fejlesztőivel, illetve mi magunk is segítséget nyújtunk a hozzánk csatlakozó könyvtárak számára a rendszert érintő kérdéseik kapcsán. Segítünk új könyvtárak bevonásakor az új munkakörnyezet kialakításában, és az új rendszert érintő oktatások lebonyolításában, miközben mi magunk is részt vettünk szervezett oktatásokon, megbeszéléseken.

Biztosítottuk a Corvina integrált könyvtári rendszer társfelhasználói számára a zavartalan szoftverhasználatot, a folyamatos támogatást, építve a rendszerfelügyeletet végző szolgáltató támogatására.

A könyvtári munkafolyamatok felülvizsgálatával, ésszerű átgondolásával készítettük elő és vezettük be a 2009-es évben új könyvtári munkafolyamatok gépesítését, melyekre a Corvina integrált könyvtári rendszer nyújtott lehetőséget. Ennek kapcsán megtörtént az egyedi leltárkönyv kézzel írt változatának helyettesítése a rendszer által kínált állomány nyilvántartással. Nyomon követhetővé vált egy rendszeren belül az állománygyarapítás minden mozzanata, az által, hogy a könyvtár dolgozói a beszerezni kívánt dokumentumokra igényeiket elektronikusan adhatják le.

Az Olvasószolgálati osztály és az Állománygyarapítási csoport munkatársaival együttműködve folyamatosan készítjük elő az állomány folyamatos apasztásának megvalósítását (gépi állomány törlése).

A 2009. szeptember 1-jével életbe lépő új Könyvtárhasználati szabályzatban megfogalmazottaknak megfelelően biztosítottuk a zökkenőmentes átálláshoz szükséges technikai beállításokat, vettünk részt annak kidolgozásában.

Megvalósítottuk a folyóirat kölcsönzés beindításához szükséges háttérrel, mely új szolgáltatásként került bevezetésre a 2009-es évben.

Részt vettünk az új WI-FI szolgáltatás kialakításában, melyet szabályozott feltételek mellett vehetnek igénybe olvasóink.

A 2009-es év szeptemberében a hálózati felügyeletet ellátó szolgáltatóval szerződésünk lejárt, a szerződés határozatlan idejűvé vált.

A munkaállomások vírusvédelmére a már bevált VirusBuster licenzjogát hosszabbítottuk meg. Biztonságosan működik a web- és levelező rendszerünk, valamint az Intranet.

Továbbra is napi feladataink közé tartozik a könyvtár honlapjának folyamatos frissítése, fejlesztése, melybe igyekszünk bevonni kollégáinkat is.

Elkészítettük a Zenemű- és hangtár különálló honlapját együttműködve a részleg munkatársaival. Elvégeztük a Gyermekkönyvtár weboldalának tartalmi frissítését.

A digitalizálási program folytatásaként a Borsodi Digitális Könyvtár folyamatosan új tartalommal bővült: felkerült több, a könyvtár által készített kiadvány. Frissítése, karbantartása mindennapi munkánk részét képezi.

X. RENDEZVÉNYEINK 2009-BEN

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár által szervezett közönségprogramokról, szakmai rendezvényekről a Beszámoló számos helyén tettünk említést. Programszervező tevékenységünk szoros összefüggésben áll a Megyei Könyvtár feladatrendszerével, az országos könyvtári rendszerben elfoglalt helyével. A törvényi kötelezettségekből adódó feladatok mellett megerősödni látszik az a tendencia, hogy a megyei könyvtárak egyre inkább fő generátorai egy-egy megye könyvtárszakmai és a könyvtári területhez kötődő kulturális programoknak is. Ennek egyrészt finánciális, másrészt szervezési okai vannak.

Programszervező munkánkban előtérbe helyeztük az olvasásnépszerűsítő programokat, így különösen nagy hangsúlyt fektettünk a gyermekek részére szervezett programokra. Fontos feladatunknak tekintjük a kortárs irodalom népszerűsítését is, ezen belül megkülönböztetett figyelmet fordítottunk a helyi alkotók bemutatására.

A hagyományos könyves ünnepek mellett számos visszatérő, a lakosság széles körét érintő program szervezéséről számolhatunk be, kiemelve, hogy jelentős részüket a megye több településén, kistérségében bonyolítottuk. A **NET-reKÉSZ**, Internet-használatot népszerűsítő, valamint a hagyományos októberi **„Összefogás a könyvtárakért”** programsorozat a megye számos településén kiemelt rendezvényként szerepel. A „Összefogás...” keretében a megyéből **68 település 260 rendezvénnyel** csatlakozott a programsorozathoz, a Könyves Vasárnapon 15 településen 43 programmal várták a könyvtárlátogatókat.

Szintén az „Összefogás...” keretében indítottuk útjára **"Fedezzük fel Borsod-Abaúj-Zemplén megye kulturális értékeit"** címmel kirándulás-sorozatunkat, melynek keretében október 5-én, Nekézsenyben a Szelezky Zita Emlékmúzeumot tekinthették meg az érdeklődők. A "Gyerekkorunk legszebb élményei mindig a nekézsenyi nyaralások voltak" elnevezésű programunkon közel ötven idős ember vett részt Mezőcsát, Mezőkeresztes, Tiszaújváros, Felsőzsolca, Onga, és Ózd könyvtárainak közreműködésével.

2009-ben több, országos jelentőségű program gazdájaként programszervező tevékenységünket. 2009. május 21-én a Széchalomban megtartott **"Nincs más haza, csak az anyanyelv"** című konferencia, május 22-23-án a **„Korszerű eljárások – korszerű könyvtárak”** című továbbképzés – miskolci és gömörszőlősi helyszíneken – sok érdeklődőt vonzott.

Programjaink széles skálája és rendszeressége a biztosíték arra, hogy látogatóink megtalálják a számukra hasznos rendezvényeket, s a gyermekek és felnőttek olvasáskultúrájának, információszerezési kompetenciájának fejlesztésében hatékony szerepet vállaljunk

Megvalósult programjainkról a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár honlapján, a www.rfmllib.hu címen részletes ismertető olvashatók

2009.	Jan.	Febr.	Márc.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szept.	Okt.	Nov.	Dec.	Összesen
Egészségnap										1			1
Előadás (ismeretterjesztő)			14		1				10	6			31
Előadás (művelődéstört.éneti)		1	1	2	1					1	1	1	8
Inet-ingyen			2							1			3
Inet-klub	1		1	1	1	1							5
Inet-suli	1	1	1		1	1			1	1	1		8
Kiállítás - vitrin	1	4	1	2	1	1	1	1		2	2	1	17
Kiállítás - paraván	1		1	1	2	1			2	1	1	2	12
Koncert - komolyzenei											1		1
Könyvbemutató			1		1	3			1	1		2	9
Könyvvásár												1	1
Közönségtalálkozó		1	1	1	1	2			1	2	1	1	11
Önálló est	1			1									2
Pályázat (ismeretterjesztő)			1							2			3
Szakmai nap, konf., projektindító rend.			1		2					3	1	1	8
Vetélkedő					1				1	1			3
Zenés/irodalmi műsor (Teljes szívvel...)		1	1	1	1	1			1		1	1	8
Szakmai kirándulás					1					1			2
<i>Felnőtt programjaink</i>	5	8	26	9	14	10	1	1	17	23	9	10	133

